

A KISÉRTET
KÜLÖNÖS TÖRTÉNET
WILKIE COLLINSTÓL

BUDAPEST
LÉGRÁDY TESTVÉREK
1880.

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2016
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5572-79-1 (online)
MEK-16398

TARTALOM

ELSŐ FEJEZET.
A BETEG EMBER.

MÁSODIK FEJEZET.
UJ ARCOK.

HARMADIK FEJEZET.
A LÉGYOTT HOLDVILÁGNÁL.

NEGYEDIK FEJEZET.
A BÜKKFA BUNKÓSBOT.

ÖTÖDIK FEJEZET.
NARRABEEI HIREK.

HATODIK FEJEZET.
A MÉSZÉGETŐ KEMENCE.

HETEDIK FEJEZET.
A VÉDELEM.

NYOLCADIK FEJEZET.
A VALLOMÁS.

KILENCEDIK FEJEZET.
NYILVÁNOS FELHIVÁS.

TIZEDIK FEJEZET.
A SHERIFF ÉS A FOGHÁZIGAZGATÓ.

TIZENEGYEDIK FEJEZET.
KŐ REPÜL AZ ABLAKRA.

TIZENKETTEDIK FEJEZET.
A TÖRTÉNET VÉGE.

ELSŐ FEJEZET. A BETEG EMBER.

- Szív, tüdő, minden jó állapotban, - mondá az orvos. - Lefrank Fülöp önnek semmiféle nagyobb baja nincs. Mitse aggódjék tehát. Nem fog egyhamar meghalni. Az ön egész baja - tulságos sok munka, ennek gyógyszere - a nyugalom.

Igy szólott tempeli - (London) irodámban az orvos, kit körülbelül félóráig hajsoltak, mig előkeritettek, midőn íróállványom mellett hirtelen elájulva segédemet derekasan megijesztettem. Nem szándékom az olvasót igénytelen személyemmel foglalkoztatni, azonban mégis szükségesnek tartom kijelenteni, hogy fiatal ügyvéd vagyok meglehetősen kiterjedt gyakorlattal. Származásom helye Jersey szigete. Nevem franciás, de írás módját már dédapáim átangolosították, midőn még a mai nap szokásos c betű a szó végén k-val íratott. Családom azonban különösen büszke még ma is jersey-i származására, s atyám még máig sem tud kibékülni a gondolattal, hogy fia az angol törvény szolgálatában van.

- Nyugalom! - ismétlém orvosi tanácsadóm szavait. - Gondolja meg kedves barátom, hogy a törvényszéki ülések java folyamában vagyunk! A törvényszék egybegyült. Látja ön azokat a percsomókat ott az asztalon, azok mind rám várnak. Jelen helyzetemben a nyugalom egy az anyagi romlással.

- A munka pedig a halála, - válaszolá az orvos hidegvérrel.

Megrettentem. Nem üres ijesztgetés; az orvos komoly szava volt ez.

- Csak időkérdés az egész, - folytatá. - Ön jó testalkattal van megáldva, még fiatal, de agyát nem szabad tovább is ennyire megerőltetni, s idegrendszerét aláásni. Azon legyen, hogy Angliából mielőbb távozzék. Ha természete megbirja a tengert, induljon tengeri utra. Mi sem üdit ugy, mint a tengeri levegő. Orvosságot nem írok, azzal itt nem mennénk semmire. És most isten önnel, nincs több mondani valóm.

Orvos barátom e szavakkal távozott. Én makacskodtam, s még ugyanaz nap fölmentem a törvényszékre. Az idősebb ügyvéd, ki ama percben ellenfelem volt, néhány fölvilágosításért fordult hozzám, melyet megadni kötelességem lett volna. Rémulve és csodálkozva vettem észre, hogy gondolataimat nem tudom összeszedni, s adatok, és keletek zürzavarosan kóvályognak fejemben. Ily rémuló állapotban vezettek ki a törvényszék terméből.

Másnap visszaküldtem a periratokat, s orvosom tanácsát követve, siettem az első hajóra, mely New-Yorkba volt indulandó.

A tengeri utak közül az amerikaiakért választám, mert azzal bizonyos cél állt kapcsolatban. Anyám egyik rokona évekkal ezelőtt kivándorolt az Egyesült-Államokba, s ott mint farmer szépen boldogult. Engem egyszermindenkorra meghívott, látogassam meg, ha valamikor az atlanti oceánon túl vetődöm. A tétlenség e hosszú idejét, melyre az orvos a nyugalom színe alatt kárhoztatott, úgy véltem legjobban eltölthetni, ha azt rokonaim látogatására fordítom, s Amerikából szemügyre veszek a mennyit csak lehetséges. New-Yorkban csak kevés ideig tartózkodtam, s vasuton tovább utaztam házigazdám Meadowcroft Morwik-farmi lakhelye felé.

Igaz bár, hogy az egész világ kerekiségén talán Amerika mutathat föl legcsodásabb és legnagyobb szerű természeti jeleneteket, de emellett egyes államaiban, csak oly egyhangu, érdektelen síkságokkal lepi meg az utazót, mint bármely más ország. Az a vidék, hol mr. Meadowcroft farmja állt, ez utóbbi osztályba tartozott. Midőn a morwiki állomáson a vonatról leszálltam, így szólék magamhoz: „Ha helyzetemben a gyógyulás és unalom egyértelmű, úgy a helyet ugyancsak eltaláltad.”

Most hogy későbbi élményeim után e szavaimra visszagondolok, kénytelen vagyok beismerni - mint bizonyára az olvasó is, hogy ítéletem elhamarkodott volt, mert nem vettem számba, mily meglepetéseket készít sokszor a sors az emberek számára.

Az állomásnál mr. Meadowcroft idősb fia, Ambrosius várt reám kocsijával, hogy a farmra szállítson.

Meadowcroft Ambrosius külsejében, egész megjelenésében nem volt semmi olyas, mi ama sajtáságos és borzasztó eseményeket sejtethette volna, melyek megérkezésem után Morwikban történtek. Csinos, viruló ifju szólított meg, minő ezrével van a világon.

- Hogy van, mr. Lefrank? Örülök, hogy láthatom, sir. Üljön kocsimba. A kocsis majd elhozza böröndjét.

- Köszönöm - felelém ugyan azon szokásos udvariassággal. - Hogy van családjá, odahaza? - És ezzel a farm felé hajtattunk.

A társalgás utunk alatt a földművelés és marhatenyésztés körül forgott, én azonban, alig haladtunk egy negyed mértföldet szépen elárultam ebbeli tudatlanságomat. Meadowcroft Ambrosius más tárgyat keresett tehát, de nem talált; én is megpenditettem ezt is, amazt is, s a többi közt azt kérdém, ha jól választottam-e az időt, nem jövök-e roszkor?

Az ifju farmer kifejezéstelen, napbarnította arca hirtelen kiragyogott. Ugy látszik fején találtam a szeget, érdekes tárgyat érintettem.

- Jobbkor nem is jöhetett volna, - mondá. - Házunk még soha ilyen vidám nem volt, mint most.

- Még más vendégük is van talán?

- Az az, hogy valósággal nem vendég. Egy uj családtag, ki csak nem rég van köztünk.

- Uj családtag? Szabad tudnom, ki ő?

Meadowcroft Ambrosius mielőtt felelt, kissé elgondolkozott - lovát ostorával megcsapkodta - naiv határozatlansággal nézett reám, azután a lehető legegyszerűbb szavakban kitört belőle az igazság.

- A legcsinosabb lányka, kit ön valaha életében látott, sir!

- Lám lám! kétségkívül nővérenek valamely barátnője?

- Barátnője? Jóságos isten! Nem - a mi kis amerikai unokahugunk - Colebrook Naomi.

Homályosan rémlett előttem, hogy mr. Meadowcroft legifjabb huga egy amerikai kereskedőhez ment férjhez, s korán bekövetkezett halálával egy gyermeket hagyott hátra. Nos, és most megtudtam, hogy az atya is elhalt és halálos ágyán árvaságra jutott lánykáját neje morwiki rokonának oltalmára, gondjaira bízta.

- Az öregnek mindig tele volt a feje mindenféle vállalkozással - folytatá Ambrosius elbeszélését - belekapott mindenbe, de semmi sem sikerült neki, s midőn meghalt, hagyatéka csak alig volt elég a temetési költségekre. Atyámnak nem igen ment fejébe a dolog, mielőtt kis amerikai hugunk hozzánk jött. Amint ön tudja angolok vagyunk, s bár itt élünk az Egyesült-Államokban, angol erkölcsünk és szokásainkhoz szigoruan ragaszkodunk. Biztosíthatom önt, az amerikai nőket általában nem szívelhetjük. De amint Naomi megjelent, mindnyájunkat meghódított. Pompás egy leány! Azonnal a családhoz tartozónak tekintette magát, s alig telt bele egy hét, a tejeskamrában sürgött-forgott. Szóval Naomi alig van még két hónapja nálunk, s már is nem értjük, miként lehattünk meg nélküle.

Mióta e tárgyra tértünk, Ambrosius Colebrook Naomiról egy folytában fecsegett. Nem kellett hozzá valami éles szem, hogy az ember felfödözze, minő hatást gyakorolt a kis amerikai rokon Ambrosiusra. Az ifju rajongása valósággal reám is átragadt. Sajátságosan izgatott voltam, s midőn estefelé Morwik-farm kapuja előtt megállottunk, rendkívül kíváncsi is.

MÁSODIK FEJEZET. UJ ARCOK.

Amint megérkeztem, azonnal bemutatnak mr. Meadowcroftnak, az atyának.

Az öreg férfi idült reumatizmusban szenvedett, mely nyavalya székéhez láncolá. Nem valami nagyon szívélyesen, de barátságosan fogadott. Egyetlen hajadon leánya - az öreg már rég ideje özvegy volt, - segítségére mellette volt a szobában, egy álmatag nem épen fiatal hölgy a női kellem teljes hijával. Azon lények közé tartozott, kik az élet terheit csak csöndes tiltakozással látszanak viselni, s ha előbb megkérdeztetnének, e terheket soha magukra nem vállalnák. Társalgásunk rövid, száraz volt, csupasz falak között; ezután csakhamar szobámba távoztam, hogy bőröndömet kicsomagoljam.

- A vacsora kilenc órakor van, - mond miss Meadowcroft, a vacsora szót oly hangon ejtve ki, mintha a férfiak részéről az valami merénylet volna, mit a nők türni kénytelenek. A házi-szolga után fölmentem szobámba, de az első nap élményei nem valami sokat látszottak ígérni.

Naomit nem láttam - s így nem láttam semmi regényeset!

- Lefrank Fülöp, ime ez itt felügyelőm, mr. Jago, - mond az öreg egész formaszerint mutatva be bennünket egymásnak. - Jago John, ime ez mr. Lefrank fiatal rokonom. Beteges, azért jött át hozzánk a tengeren, hogy levegőt változtatva, itt visszanyerje egészségét. Mr. Jago amerikai. Reményilem Fülöp, nem viseltetsz előítélettel az amerikaiak iránt? Ismerkedj meg mr. Jagoval és foglaljatok helyet egymás mellett.

És fiaira ismét kihívó pillantást vetett, mit azok ép úgy viszonyoztak, mint imént. Amint Jago John mellém az üres székhez közeledett, tüntetőleg visszahúzódtak tőle, átmenve az asztal másik oldalára. Annyi már világos volt előttem, hogy a szakállas férfi nagyon befészkelte magát az apa kegyébe, míg a fiuk valamely oknál fogva, lelkük mélyéből gyűlölték őt.

Az ajtó még egyszer fölnyilt, és egy ifju hölgy csatlakozott nyugodtan a terített asztal köré gyülekezett társasághoz. Colebrook Naomi talán? Kérdőleg tekintettem Ambrosiusra, s a feleletet arcáról olvashattam. Colebrook Naomi tehát végre megjelent.

Elragadó, bájos lányka volt, s ha a külső után itélni szabad, jó teremtés is. Ha egészben le akarom őt írni, úgy azt kell róla mondanom hogy feje keskeny volt, s búbájosan, kecssteljesen, trónolt vállain; élénk szürke szempár, mely becsületesen tekintett reád, mindég gondolatát fejezve ki; finom nyulánk kis termet - a mi angol szépségfogalmunk szerint tulságosan is nyulánk; kiejtése határozott amerikaias s a mi Amerikában ritkaság, hangja oly kellemesen csengő, hogy még az angol fület is kibékíté az amerikai kiejtéssel.

Az első benyomás tiz esetben kilencszer igaz szokott lenni. Naomit első pillanatra megkedveltem. Barátságos mosolya, szívélyes kézszeritása bemutatásunkkor, nagyon vonzott.

- Ha e házban senkivel sem lépek is barátságba, de veled mindenesetre, - gondolám.

És életemben most az egyszer igazat jósoltam, mert Morwik-farm ellenséges levegőjében mi ketten kezdettől végeztéig hü barátok maradtunk.

Ambrosius Naomi számára közte és öccse közt csinált helyet. A lányka gyöngén elpirult, s mig helyét elfoglalta, szeretetreméltó, gyengéd vonakodással tekintett az ifjura. Nagy gyanum volt a fiatal farmerre, hogy Naomi kezét titkon az asztal alatt megszerítá.

Az esteli nem volt valami nagyon vidám. Derültnek csakis a mi társalgásunk mondható, melyet Naomival az asztalon keresztül folytattunk.

Jago John fiatal honfitársnője társaságában valamely megfoghatatlan okból elfogultnak látszott. Lopva több ízben áttekintett hozzá, de homlokát összeráncolva szemét, csakhamar lesütötte. Ha megszólítám, szórakozottan válaszolt. Sőt még midőn mr. Meadowcrofttal beszélt is gondolatai úgy látszott, inkább oda át a fiataloknál járt, legalább tekintete szünetlen ide-oda tévedezett. Midőn evéshez láttunk, észrevettem, hogy Meadowcroft Silas balkezén selyem tapasz van, s hogy Jago John nyugtalan barna szemei futólagos körjárat után saját-ságos cynikus tekintettel a sebzett kézre tapadtak.

Hogy a farmon töltött első estém tökéletesen kellemetlen legyen, azt is felfödöztem, hogy az apa és fiai csak közvetve beszélnek egymással, mr. Jagot és engem használva medium gyanánt. Ha mr. Meadowcroft valamely gazdasági mulasztásért dorgálta felügyelőjét, úgy tekintete nyilván hirdeté, hogy a rendreutasítás fiainak szól, s a gyermekek valamely a marhatenyésztésről ejtett megjegyzésekre célzásokkal válaszoltak, gunyosan említve rosszul tartott juhokat, szarvasmarhákat, mialatt tekintetük Jago Johnra tapadt.

E gyakran ismétlődő esetekben Naomi mindenkor elszántan, s a legjobb pillanatban vágott közbe, egy fordulattal elhárítva a veszélyt. Valahányszor e béke helyreállítása érdekében történt közbeszólás ismétlődött, a ház mélabus leánya nem mulasztá el lassan előre hajolni, hogy köszönetül egy szigorú rendreutasító pillantást vessen a lányka felé. Soha szomorubb s vizsálykodóbb családi kört nem láttam. Az irigység, gyűlölet, gonoszság és szeretetlenség még százszorta undokabb, ha külső illem köpenye alatt üzi mesterségét, s Naomi iránt érzett érdeklődésem, s Ambrosiussal váltott röpke - rajta kapott - szerelmi pillantásai nélkül, valószínűleg nem várom ki e vacsora végét. Bizonyára szobámba s francia regényemhez menekültem volna.

Valahára véget ért a fitogtatással kiállított dus lakoma. Miss Meadowcroft ünnepélyes modorában föllállott, s következő szavakkal adta tudtomra elbocsáttatásomat:

- Mi itt korán lenyugoszunk, mr. Lefrank. Jó éjszakát kívánok önnek.

Ezzel csontos kezét mr. Meadowcroft székének támlányára téve, hozzám intézett bucsuszavait röviden elvágta, mialatt a támlányt a hálószobába görgeté, mintha az akár csak egy halom földdel telt talyiga lett volna.

- És ön sir, azonnal szobájába vonul, vagy szabad szivarral megkinálnom - ha ugyan, az ifju uraknak nincs ellenére.

Jago John e szándékosan sértő szavakkal s egy udvarias meghajtás kíséretében az „urak” felé vetett gunyos oldalpillantással, a házi ur tisztét teljesítve, elem tartá szivartárcáját. Én azonban valamely kifogással visszautasítám, mire a villogó sötétszemű emberke betanult udvarias-sággal jó éjt kívánt és távozott.

Alig csapódott be utána az ajtó, Ambrosius és Silas egyszerre őszinte vendégszeretettel tárták ki előttem szivartárcájukat.

- Jól tette, hogy nem fogadta el szivarját, - mond Ambrosius. - Jago Johnnal soha ne füstöljön. Ki tudja, az ő szivarjai nincsenek-e megmérgezve.

- És Jago Johnnak egyetlen szavát el ne higgye, - egészíté ki Silas. - Egész Amerikában nincs hozzáfogható gazember.

Naomi ujjával fenyegette a két vaskos farmert, mintha kis gyermekek volnának.

- Mit fog mr. Lefrank gondolni, - mondá, - ha így beszéltek arról, ki atyátok becsülését és bizalmát birja? Menjete szivarozni. Igazán szégyellem magamat miattatok.

Silas minden szó nélkül kioldalgott a szobából, Ambrosius azonban nem tágitott, mert, úgy látszik, sulyt fektetett arra, hogy előbb Naomit kibékítse.

Látva, hogy jelenlétem fölösleges, a hátsó üvegajtón át kiléptem a kis magánkertbe, melyet e pillanatban a hold tiszta világa árasztott el. Szándékom volt a fölséges estét élvezni s jártamban egy hatalmas nyárfa alá egy padhoz jutottam. A természet nagyszerű nyugalma soha oly kimondhatlan ünnepélyesnek és fölségesnek nem tetszett nekem, mint azok után, miket ma a házban láttam és hallottam. E pillanatban értettem, vagy legalább érteni véltem azokat, kik az emberiség fölött érezett kétségbeesésükben zárdába menekültek. Embergyűlöletem már-már fölülkerekedni kezdett - mert hisz melyik betegben nincs meg e vonás? - midőn vállamon hirtelen könnyű érintést érezek s Colebrook Naomi az emberiséggel újra kibékít.

HARMADIK FEJEZET. A LÉGYOTT HOLDVILÁGNÁL.

- Szeretnék önnel beszélni, - szólalt meg Naomi. - Ne gondoljon rosszat felőlem, a miért ide követtem. Amerikában mi nem sokat törődünk a formaságokkal.

- És teljesen igazuk van. Nem foglalna kérem helyet?

Naomi mellém ült, s a hold világánál őszintén, elfogulatlanul nézett szemembe.

- Ön rokona e családnak, - folytatá, én szintén, s ezért elmondhatom önnek azt, mit más idegennek nem mondanék. Jövetelének őszintén örülök mr. Lefrank, még pedig oly okból, melyet ön alig fog kitalálni.

- Bármi legyen is az, fogadja miss Colebrook bókjáért köszönetemet.

Naomi feleletemet számba sem véve, követte saját gondolatainak menetét.

- Lássá sir, én azt hiszem, ön e siralmas házban sok jót tehetne - mondá még mindig komolyan tekintve reám, Morwik-farmban a szeretet, a bizalom és béke nem ismeretes, szükségük van valakire - kivéve Ambrosiust, felőle ne gondoljon semmi rosszat, ő csak meggondolatlan, - hanem a többieknek kell valaki, a ki jól lelkükre beszéljen, hogy megszegyeljék gonosz, irigy, szívtelen természetüket. Ön gentleman, műveltségben fölöttük áll, s akarják vagy sem, kénytelenek lesznek az ön fölényét elismerni.

Ha alkalom kínálkozik, kérem önt mr. Lefrank, kísértse meg elhinteni közöttük a béke magvát. Ön látta és hallotta, mik történtek ma a vacsoránál, és undorral telt el. Ne tagadja - ugy volt. Jól láttam, mint ráncolta össze homlokát s azt is tudom, mit jelent ez önöknél, angoloknál!

Mit volt mit tennem. Nyíltan beszéltem Naomival, Minden csürés-csavarás nélkül elmondtam, minő hatást gyakoroltak reám az est eseményei, mialatt a lányka fejével integetve adta tudtomra tetszését őszinteségem fölött.

- Így már ez jól van, ön őszinte volt, - mondá. - Azonban ön kissé szelid kifejezést használ, ha azt mondja, hogy a férfiak nem látszanak barátságos lábon állani egymással. Gyüölködnek. Ez az igazi szó, mr. Lefrank. Gyüöllet - halálos gyüöllet, - és ezzel kis kezét ökölre szorítva rázogatta, hogy szavainak nagyobb nyomatékot kölcsönözzön. Ekkor azonban eszébe jutott Ambrosius, s kezét kinyitva, egyiket komoly arccal karomra helyezte. - Ambrosiust kivéve, sir - folytatá, - ne ítélje meg őt tévesen. Ő a megtestesült kedélyesség.

A lányka elfogulatlan nyíltságával egészen elbájolt.

- Ha nem csalódom, - mondám, ugy látszik kegyed Ambrosius részére billenti a mérleget.

Kérdésemre az angol nők zavarba jöttek volna, vagy legalább ugy mutatnák, Naomi azonban egy pillanatig se habozott a válasszal.

- Tökéletesen igaza van, sir, - mondá teljes nyugalommal. - Ha isten is ugy akarja, ugy Ambrosius és én férj és feleség leszünk.

- Ha isten is ugy akarja? - ismétlém. Hogy érti ön ezt?

Naomi fejét rázta.

- Ugy értem, hogy ha a dolgok idehaza e gonosz, szívtelen, önző férfiak közt valami rossz véget nem ér, amitől minden pillanatban félek. Nem Ambrosiust értettem, sir, hanem öcscsét, Silast és Jago Johnt. Vette ön észre Silas kezét? Jago John sebezte meg késével.

- Véletlenül? kérdém.

- Szántszándékkal. Ezzel felelt egy ütlegre.

A morwik-farmi állapotok e csupasz leleplezése kissé kellemetlenül érintett. Ütlegek és késelés a gazdag mr. Meadowcroft födele alatt? Ütlegek és nem a munkás nép, hanem uraik között! Mint olvasóim közül talán többen, első pillanatra magam is alig akartam elhinni.

- Bizonyosan tudja kegyed? - kérdém.

- Ambrosiustól hallottam, Ambrosius pedig a világért sem hazudik; ő tudja az egész esetet.

Kíváncsiságom fel volt izgatva. Minő helyre jutottam az oceánon túl, csöndet és nyugalmat keresendő.

- Szabad nekem is tudnom? - kérdém.

- Hogyne, amennyire tudom, elmondom önnek úgy, ahogy Ambrosiustól hallottam. De előbb egyet meg kell önnek ígérnie, sir, hogy nem futamodik meg ismét, ha az egész igazságot megtudja. Adjon kezet reá mr. Lefrank. Nos, kezét ide.

Naomi elfogulatlan nyíltságával szemben kitérésre gondolni sem lehetett. Kezet adtam, s amint ő e zálogot megkapta, hosszú bevezetés nélkül hozzáfogott elbeszéléséhez.

- Ha majd a farmt ön megtekinti - kezdé, - látni fogja, hogy az egész gazdaság két részre van osztva. Ezen a részén, hol mi vagyunk, mezőgazdaság folyik, a másik s pedig nagyobb részen marhatenyésztés. Midőn mr. Meadowcroft már elaggott, elgyengült, hogy maga vezesse gazdaságát, e munkát a fiuk - már mint Ambrosius és Silas oszták meg maguk között. Ambrosius átvette a földeket, Silas a barmokat. Vezetésük alatt azonban nem minden úgy folyt, ahogy kellett volna; miben rejlett a hiba, nem tudom. Arról azonban meg vagyok győződve, hogy a hibás nem Ambrosius volt. Az öreg ur mindegyre elégedetlenebb lett, főképp marhaállományával, mely eddig főbüszkeségét képezte. Anélkül, hogy fiainak szólt volna - és ez nézetem szerint nagyon helytelen volt - kéz alatt felügyelőt keresett, s egy gonosz órában Jago Johnra bukkant. Szívelheti ön Jago John, mr. Lefrank?

- Ekkoráig még nem mondhatnám, hogy valami nagyon tetszik.

- Épen úgy vagyok vele én is. Lehet, hogy igaztalanok vagyunk iránta. Valósággal Jago Johnnak nem vethetünk mást szemére, minthogy csodálatos, különc ember. Azt mesélik, hogy undok szakállát - már pedig előttem a szakál mindég borzalmas - azért viseli, mert neje halálakor fölfogadta. Ugyan mondja kérem, mr. Lefrank, nem eszelős-e az oly ember, ki felesége halálát úgy gyászolja, hogy esküjéhez hiven nem borotválkozik többé? Lehet, hogy ez nem igaz, az emberek itt rettenetes hazugok. De bár mint legyen is, az áll s ezt még a fiatalok is beismerik, hogy Jago John a legjobb bizonyítványokkal jött a farmra. Az öreg urnak kedvében járni s tetszését megnyerni igen bajos, de Jago Johnnak mindkettő sikerült. Mr. Meadowcroft hazámfiat általában nem nagyon szereti. Mint fiai, ő is testestől-lelkestől angol, Jago John azonban mindennek dacára csakhamar megnyerte kegyét - talán mert dolgát alaposan érti. Ezt az egyet meg kell neki engedni. Mióta övé a fölügyelet, földek és barmok egész más lábon állnak, mint a fiatalok gazdálkodása alatt. Ambrosius ezt maga megvallotta nekem. De hát, mégis csak keserű dolog az, mikor egy ágról szakadt idegenért mellőznek bennünket, ugy-e bár, sir. Most John parancsol, a fiuknak pedig engedelmeskedniük kell, ha az öreg és Jago fejüket összedugják és a farm ügyeiről tanácskoznak. Kissé talán hosszadalmas is voltam, de most legalább tudja ön, miként támadt a viszály és gyűlölség idejövetelem előtt. Mióta itt vagyok, úgy látszik napról-napra rosszabbá fajul. Alig mulik el egy nap, hogy Jago és a fiuk, vagy a fiuk és az apa ne civakodnának. Az öreg vérlázító, utálatos módon - mint mi nevezzük, fogja Jago Johnnak pártját. Ha alkalom kínálkozik, szóljon vele e tárgyban,

mert azt hiszem, a Silas és John közt esett újabb viszálynak is ő az oka. Silast semmiesetre sem akarom mentegezni ha Ambrosius testvére is. Illetlenség volt tőle Johnt ütlegetni, mikor ez nálánál sokkal kisebb és gyengébb. De Johntól meg annál aljasabb volt kést rántani Silasra. Ugy van, John ezt tette! Ha Silas a kést meg nem ragadja - kezét ugyan csak bevágta, láttam, magam kötöttem be - a dolog könnyen gyilkossággal végződhetett volna.

E szavakat mondva, hirtelen elhallgatott, hátra tekintett, s ijedten huzódott vissza.

Követtem társnóm tekintetének irányát, s a fa árnyékában egy férfi alakot pillanték meg, ki figyelmesen vizsgált bennünket. Fölugrottam, hogy feléje rohanjak, de Naomi, ki ekkorra már visszanyerte hidegvérüségét, visszatartóztatott.

- Ki az? - kérdé határozottan az ismeretlen felé fordulva. - Mit keres itt?

A férfi most az árnyékból a holdfényre lépett, s Jago John állt előttünk.

- Reményilem, nem zavarom önöket, - szólt élesen tekintve reám.

- Mit keres itt? - ismétlé Naomi.

- Nem akartam sem önt, sem ez urat zavarni, válaszolá. - Ha van ideje, ugy kérem miss Naomi, részesítsen abban a kegyben, hogy néhány szót szólhassak önnel négy szemközt.

Jago John a legválasztékosabb udvariassággal beszélt, de heves izgatottságát nem sikerült palástolnia. Vad, sötét tekintete a hold világánál még rémesebben villogott s oly esdő és sajátságos kétségbeesett kifejezéssel függött Naomi arcán. Lecsüngő, összekulcsolt két keze folyton reszketett. Bár nem éreztem rokonszenvet iránta, de e pillanatban szájalomraméltónak látszott.

- Csak nem kívánja, hogy még ma este? - kérdé Naomi nyilvánvaló meglepetéssel.

- De igen miss, ha oly kegyes lenne - mihelyt önnek és mr. Lefranknak nincs terhére.

Naomi habozott.

- Nem várhat holnapig?

- Holnap egész nap künn van dolgom a farmon. Kérem, tegye meg, szenteljen még ma este néhány pillanatot nekem. - És közelebb lépve, hangja reszketett, midőn halkán és félénken folytatá: - Valóban, fontos mondani valóm van önnek, miss Naomi, és jót tesz, igen-igen jót tesz velem, ha meghallgatja, mielőtt ma este nyugalomra térek.

Ujra fölálltam, hogy helyet engedjek Jagonak; de Naomi nem bocsátott.

- Nem, nem, maradjon, - mond és azután bizonyos benső ellenszenvvel fordulva John felé: Ha ön oly nagy fontosságot tulajdonít e beszélgetésnek mr. John, ugy legyen. Én ugyan nem képzelem, mit mondhat ön nekem olyat, mit egy harmadiknak hallani nem szabad, de azt hiszem, nem illenék kérését visszautasítanom. Ön tudja, hogy minden este 10 órakor huzom föl az előcsarnok nagy óráját. Ha nincs ellenére segíteni e munkában, ugy jőjjön oda és azt hiszem magunkban leszünk. Beleegyeznek?

- Az előcsarnokban ne miss, ha meg nem sérteném.

- Nem az előcsarnokban?

- Sőt egyáltalán nem is benn a házban, ha kérnem szabad.

- Mit akar ezzel mondani? Érti ön sir? - kérdé felém fordulva, türelmetlenül.

Jago John esdő tekintetet vetett reám, mintha kérni akart volna, engedjem őt szólani saját magáért.

- Csak egy kis türelemért esdek, miss Naomi - mondá. - Reményilem azonnal megért. Benn a házban leselkedő fülek vannak, s nem akarom mondani kié, - de nesztelen, nem hallható léptek.

Ez utolsó célzás ugylátszik elégséges volt, mert Naomi több szót nem várva, félbeszakítá a beszélőt.

- Tehát hol? - kérdé megadással. - Jó lesz a kertben mr. John?

- Ezer köszönet, miss, nagyon jó lesz. - És egy kavicsos utra mutatott, melyen most a hold világa végig feküdt.

- Ott, - mondá, - hol a tisztás köröskörül biztosít arról, hogy senki sem hallgatózik. Pont tíz órákor tehát. - Néhány pillanatig hallgatott, aztán felém fordult. - Bocsánat, sir, hogy társalgásukat zavartam, - mondá a legudvariasabb hangon.

Mégegyszer könyörgő tekintetet vetett Naomira, meghajtá magát és ismét eltűnt a nagy ternyőfa árnyékában. Az est csöndjében a távolból egy ajtó halk becsapódása ütötte meg fülünket; Jago John visszatért szobájába.

Naomi csak most szólalt meg újra, midőn bizton érezte magát s meggyőződött, hogy John nem hallhatja.

- Reményilem, nem hiszi, sir, hogy valami közös titkom van ez emberrel? - kérdé nagyon komolyan. Én csak úgy nem tudom, mint ön, mit akarhat tőlem. Kedvem volna el nem menni e légyottra. Mit tenne ön helyemben, mr. Lefrank?

- Ha szavát adta, úgy meg is kell azt tartania, miss, - folytatám. De ha kegyed csak legkevesbé is nyugtalankodik, úgy engedje meg, hogy meghuzódjam a kert valamely részén, hol kiáltását meghallhatom.

Naomi tudatlanságomat fejének hetyke hátravetésével és szánakozó mosolylyal hallgatta.

- Ön idegen köztünk, mr. Lefrank, azért beszél így. Amerikában nem részesítjük a férfiakat abban a szerencsében, hogy féljünk tőlük. Amerikában a nő saját maga védője. Jago John bírja ígéretemet, s önnek tökéletesen igaza van, hogy azt meg is kell tartanom. De lehetséges-e, - folytatá inkább önmagában, - hogy Jago John nyomára jött miss Meadowcroft utálatos leskelődő szokásának! Más férfi bizonyára számba se igen venné.

E szavak rendkívül megleptek. Hogyan, a komoly, szigoru miss Meadowcroft leskelődő, aljas kém. Mi mindent kell még megélnem Morwik-farmban!

- Jago John célzása a titkon leselkedő szem, fül, s a nesztelen léptekről valóban mr. Meadowcroft lányát illetnék? - kérdém.

- Természetesen. Oh a csalfa teremtés tehát önt is elámitotta? A férfiak ellenséges indulatának nagyrészből ő az oka. Meg vagyok róla győződve, hogy mr. Meadowcroft elkeseredését fiai ellen csak még inkább szítja. S bár mily rut és öreg is e lány, mr. Lefrank, higgye el, kész örömmel lenne Jago John második felesége, ha ezt a házasságra rávehetné. Aztán szive se repedne ám meg sir, ha atyja halála után fivérei egy talpalatnyi földet se örökölnének a farmból. Láttam én ezt nagyon jól. Csinos kis dolgokat beszélhetnék még el önnek, de ahhoz most nincs időnk; mindjárt tíz óra s válnunk kell. Örülök, hogy így mindent elmondtam önnek sir. Bucsuzásul csak kérésemet ismétlem: használja föl befolyását a kedélyek lecsillapítására s szégyenítse meg a viszálykodókat. Ha ön holnap a farmot megtekinté, majd beszéljünk, mit tehet értük. Nos, jó éjt. Lám, már tizedet ver. És nézze kérem, ott sompolyog ismét Jago a fa árnyékában. Jó éjt, barátom, szép álmokat.

Mig egyik kezével Naomi szívélyesen megszorítá kezemet, a másikkal minden tartózkodás nélkül a ház felé tolt. Bájos, ellenállhatlan kis teremtés! - Midőn Jago Johnnal a nagy fa árnyékában találkoztunk, majdnem hajlandó voltam a két ifju gyűlöletében osztozkodni.

Az üvegajtóhoz érve megálltam, hogy végig tekintsek a kavicsos ösvényen.

Most találkoztak, s a két árny-alak ott sétált lassan a hold fényében, néhány lépéssel előbbre a lányka, s utána a férfi. Mit mondhatott neki? Mi fontos oka lehet, hogy szavait senki ne hallja? Bizonyos esetekben sejtelveink a jövő biztos hirdetői. E holdfényes találka sehogy se ment fejembe, és valamely határozatlan félelemmel töltött el.

- Nagy szerencsétlenség támad még ebből, gondolám, midőn az ajtót betettem, s fölsiettem szobámba.

És a szerencsétlenség csakugyan bekövetkezett. Az olvasó meglátja, mi módon.

NEGYEDIK FEJEZET. A BÜKKFA BUNKÓSBOT.

Ideges emberek, ha először hálnak idegen fődél alatt, idegen ágyban, el lehetnek reá készülve, hogy éjszakájuk nem lesz valami nyugodalmas. Az én Morwik-farmon töltött első éjjelem sem volt kivétel.

Rövid álmat is nyugtalan, izgató álmok képek zavarák meg. Hat óra tájban ágyam már valószínűs tövis fekhelyé vált, s bár olyan voltam, mint kit jól elvernek, a ragyogó napfény csalogására elhatározám, hogy fölkelek s az üdítő reggeli légben egy éltető sétát kockáztatok.

Midőn ágyamból épen kiszálltam, ablakom alatt lépteket és emberi hangot hallok. A léptek megállapodtak s a hangokat jól megkülönböztethetem, s minthogy ablakom éjjelen át nyitva volt, kitekinthettem anélkül, hogy alulról a figyelmet fölkeltettem volna.

Mr. Meadowcroft Silas, Jago John és még három ismeretlen egyén állt lenn, kiknek ruházata a farm munkásaira vallott. Silas kezében sulyos bükkfa bot volt, melylyel hevesen hadonázott a levegőben, mialatt Jago Johnt elég durván és kihívólag kérdőre vonta tegnapi találkozásáért Naomival.

- Ha máskor megint egy fiatal nőnek akar udvarolni - rikácsolá Silas - úgy várja meg legalább, míg a hold leszáll, vagy válasszon árnyasabb helyet. Látták a kertben, master Jago, akár el is mondhatja mindjárt az eredményt. No, hát meghallgatták kérését. Igent mondott Naomi?

Jago John ekkoráig megőrzé önuralmát.

- Ha tréfálni akar ön, mr. Silas - viszonzá nyugodtan és határozottan - úgy kérem válaszson más tárgyat. Nagyon csalódik, ha azt hiszi, hogy találkozásom az ifju hölgygyel ily végből esett.

- Halljátok fiuk? - mond Silas gunyosan a munkásokhoz fordulva. Nem is beszélt tegnap szerelemről Naomival! Hogy is ne. Hisz volt már felesége, s van annyi esze, hogy a jármot másodszer is nyakába venni ne kívánja.

Nagy csodálkozásomra Jago John ez otromba élcre tartózkodó modorban felelt.

- Igaza van, sir, - mondá. - Nincs szándékom másodszer nősülni. Amit miss Naomival beszéltem, ahoz önnek semmi köze. Az semmiesetre sem volt, a mit ön gondol, és minden biztonnal olyas valami, a mi önre nem tartozik. És egyszer mindenkorra kijelentem mr. Silas, hogy soha eszem ágában sem volt a fiatal missnek udvarolni. Becsülöm őt és bámulom kitünő tulajdonságait, de ha ő volna az egyetlen nő is a világon, s én sokkal fiatalabb volnék, sem jutna eszembe kezére áhitozni.

Itt hirtelen ideges kacagásra fakadt.

- Nem, nem! Ez nem az én mesterségem, mr. Silas - nem az enyém.

E szavak, vagy talán a hang úgy látszott még inkább elkeseríté mr. Silast. Fölhagyott nyers gunyával és a lehető legnagyobb megvetéssel ismétlé:

- Nem az ön mestersége? Lelkemre, ugyancsak vakmerően fejezi ki magát. Mit akart ön ezzel mondani, szemtelen pimasz! Colebrook Naomi nem szolgálak számára termett!

Végre Jago John is kezdé türelmét veszteni. Kihívó arccal néhány lépéssel Meadowcroft Silashoz közeledett.

- Ki itt a szolgál? - kérdé.

- Ambrosius majd megmutatja, ha hozzá sziveskedik fáradni. Naomi az ő kedvese, s nem az enyém. Hanem, ha bőre kedves, térjen ki utjából.

Jago John ördögi pillantást vetett Silas sebzett kezére.

- Csak úgy emlegesse az én bőrömet, hogy a magáét el ne feledje. Már egyszer rányomtam bélyegemet. Eresszen engem dolgomra, mert bizisten másodszor is megtörténhetik.

Silas erre fölemelte bunkós botját. A munkások azonban, kik látva, hogy a civakodás komoly fordulatot ölt, közbe léptek, s elválaszták a két férfit.

E vita alatt gyorsan felöltözködtem, s lerohantam a lépcsőn, megkísérlendő mit tehet befolyásom Morwik-farmon a béke helyre állítására.

A szóváltás még egyre folyt, midőn a csoporthoz értem.

- Takarodj dolgodra, gyáva kutya, - hallám Silast rikácsolni. - Takarodj innét a városba, és nehogy mégegyszer Ambrosius utjába tévedj!

- Te is vigyázz, nehogy ismét megkéséljelek, mielőtt távozom, - kiáltott Jago vissza.

Silas kétségbeesett erőlködéssel igyekezett szabadulni a munkások kezei közül.

- Minap csak öklömet érezted, majd megismerkedsz még ezzel is! - ordítá.

És ezzel botját fölemelte.

Közbeléptem s kivettem kezéből.

- Amint tudja, mr. Silas, - szólaltam meg - beteg vagyok, s az ön botja jó szolgálatot tehet nekem. Kérem engedje át.

A munkások hahotára fakadtak, Silas bosszus meglepetéssel bámult reám, Jago John, kinek önuralma ismét visszatért, levette kalapját s tiszteletteljesen meghajtá magát előttem.

- Sejtelmem se volt, mr. Lefrank, hogy zavarjuk önt, - mondá. - Igazán szégyenlem magamat. Bocsánatot kérek, sir.

- Egy föltétel alatt elfogadom bocsánatát, - viszonzám, - ha tudniillik jövőben, mint idősebb, jó példával megy elől, és enged, ha türelmét ismét ily próbára teszik, mint ma. Öntől pedig, - fordultam Silas felé, - mint atyja vendége, egy szivességet kérek! Ha jövőre tulságos kedvében ismét Jago John rovására élcelni óhajt, ne hajtsa tul a dolgot. Meg vagyok győződve, hogy nem rossz szándékból tette. Lesz oly szives, kedvemért ezt saját szavaival ismételni? Szeretném, ha mr. Jagoval kezet nyujtanának egymásnak.

Jago John azonnal kezét nyujtá, még pedig oly őszinte jóindulattal, mely szerintem kissé tulságos volt. Meadowcroft Silas azonban a békülésre semmi kedvet sem mutatott.

- Miattam mehet dolgára, - mondá. - Az ön kedvéért, mr. Lefrank, nem szólok egyetlen szót se hozzá. De átkozott legyenek, ha kezét elfogadom.

A további rábeszélés itt nyilván hasztalan fáradság lett volna, s még ha folytatni akartam volna is békítő szerepemet, Silas utját vágta. Dacos hallgatással ott hagyott bennünket s eltűnt a ház sarkánál; ezzel a munkások is dolgukra széledtek, s így Jago Johnnal magunkra maradtunk.

Az első szót a vad tekintetű, sötét szemű férfiúnak engedtem át.

- Félóra mulva üzleti dologban legközelebbi mezővárosunkba, Narrabeebe megyek, sir. Nincs levele, vagy valamely megbizása, örömmel elintézem.

Megköszöntem de nem fogadtam el ajánlatát, mire ő udvarias bókkal a házba sietett.

Én ösztönszerűleg követtem a nyomokat, mely irányban Silas imént eltűnt. A házat megkerülve, csekély távolságra az istállók előtt, ismét Meadowcroft Silassal álltam szemben. Könyökével az udvar ajtajára támaszkodva, azt ide-oda himbálta, míg fogai közt egy szalmaszálat rágicsált. A mint megpillantott, elibém jött, s mentegetőzni kezdett, de nem a legszerencsésebb módon.

- Ez egyet kivéve, kívánjon, sir, bármit, s az ön kedveért egész készséggel megteszem. Csak azt ne kívánja, hogy Jagonak kezet nyujtsak. Sokkal jobban gyűlölöm, és ha egyik kezemet neki nyujtanám is, - kereken kimondom, hogy a másikkal bizonyára megfojtanám.

- Tehát így érez ön ez ember iránt, mr. Silas?

- Így, mr. Lefrank. És ezt épen nem szégyenlem.

- Van az ön vidékükön valami templom féle, mr. Silas?

- Hogy ne volna.

- És be-benéz ön néha napján?

- Természetesen.

- De bizonyára nagy ritkán!

- Minden vasárnap rendszeren, sir.

Mögöttünk e pillanatban valaki, hallva beszélgetésünket, hangosan elkacagta magát. Visszafordultam, Meadowcroft Ambrosius volt.

- Értem, sir, hova céloz faggatásával, ha bátyám nem is érti, - mondá. - Ne ítélje meg oly keményen Silast. Nem ő az egyedüli, ki keresztényi szeretetét a templom padján felejtí. Akármit csinál is uram, minket Jago Johnnal ki nem békit! De ni-ni, mi ez itt kezében mr. Lefrank? Sülyedjek el e nyomban, ha nem az én botom, amiért majd tüvé tettem az egész házat.

A nagy bunkósbót már rég terhemre vált, s most már nem volt okom továbbra is tartogatni. Jago John utban volt Narrabee felé, Silas lángoló haragja pedig csöndes dörmögéssé csillapult. Ambrosiusnak tehát visszaadtam botját, ki azt mosolyogva kapta kezébe.

- Ön nem is képzeli mr. Lefrank, mennyire nem egész az ember, ha megszokott botja nincs kezében, - mondá. Még egy száraz bothoz is hozzászokhatunk. Reggelizni indult talán?

- Még nem. Előbb szeretnék egyet sétálni.

- Ahogy tetszik, sir. Szívesen elkisérném, de nekem is, Silasnak is dolgunk van.

- Ha azon az uton akar visszamenni, melyen jött, ugy a kertbe jut, ha pedig folytatja utját, egy kis ajtóra akad, mely a mezőkre vezet.

Pusztá gondatlanságból nagy esztelenséget követtem el. Mint egy parancsszóra megfordultam, magukra hagyva a két testvért az udvar ajtajában.

ÖTÖDIK FEJEZET. NARRABEEI HIREK.

Midőn a kertbe értem, már megbántam tettemet. Ambrosius vidám kedélye nyilván arra mutatott, hogy az ablakom alatt esett összekoccanásról mit sem tudott. Most azonban Silas bizonyára elmondja, hogy jutottam én botjához s hogy kit fenyegetett ő azzal. Ambrosiusnak pedig az esetet semmiesetre sem volt kíváncsi megtudni. Nyomban visszasiettem az udvar ajtóhoz, de egy lelket sem találtam ott, s kiáltásomra senki nem válaszolt. Mindketten dolguk után láttak.

Midőn visszatértem ismét a kertbe, egy kellemes csengő hang kívánt jó reggelt. Körültekinték, s a lakház egyik földszintes ablakában Naomit pillantám meg. Előtte háziköténykével késeket tisztogatott a reggelihez.

Ragyogó, bogár-fekete macska ült vállán, figyelemmel kísérve a bőrrel bevont deszkán ideoda huzogatott kések csillogását.

- Jöjjön, jöjjön kérem, - kiálta. - Valamit el kell önnek mondanom.

Midőn közelebb léptem, láttam, hogy bájos arcán boru és gond ül. A macskát gyorsan ledobta válláról, mialatt tegnapi ragyogó mosolyának csak árnyékával üdvözölt.

- Beszéltem Jago Johnnal, - mondá. - Említette, hogy valami történt az ön ablaka alatt, de midőn kérdezém, azt felelte: forduljak mr. Lefrankhoz, neki Narrabeebe kell sietni. Mi történt, sir, beszélje el kérem minden tartózkodás nélkül, nincs nyugtom, nem várhatok tovább.

Elbeszéltem neki a tiszta valóságot, csakhogy nem tulozva, inkább enyhébb szinben tüntetve föl. A tisztítás alatt levő kést elejtette, s gondteljesen összekulcsolta két kis kezét...

- Ó, bár meg ne engedtem volna Jago Johnnak ezt a találkozást! - mondá. - Mi nők többnyire megbánjuk, ha engedünk a férfiak kívánságának.

Naomi e sajtáságos okoskodása alatt homlokát aggodalmasan összeráncolta. A holdfényes találka alig hagyott hátra kellemes emlékeket. Ezt oly tisztán láttam, mint az előttem álló leánykát.

- Mit mondott kegyednek Jago John, miss? - E kérdésemet a dolog természetéből folyóan lehető gyengéden intéztem hozzá, tolakodásomért előre is bocsánatot kérve.

- Ó, nagyon szivesen megmondanám ö n n e k, válaszolá, az ö n szócskát kiválóan hangsúlyozva. De hangja hirtelen elakadt, arca elsápadt, majd kigyult, s kétszeres sietséggel folytatta a kések fényesítését.

- De nem szabad szólanom, - kezdé újra munkája fölé hajtott fejjel. - Megfogadtam, hogy senkinek el nem árulom. Így áll a dolog. Ne is gondoljon rá többé, sir. De csöndesen! Itt jó a kém, ki tegnap a kertben látott bennünket, s ki Silast felusztá.

E pillanatban a bánatos miss Meadowcroft kinyitá a konyha ajtaját és kezében egy pompás diszes imakönyvvel, oly pillantást vetett Naomi felé, ahogy csak egy féltékeny aggszüz tekintet egy nálánál fiatalabb és szebb teremtsére.

- Imádkozni, miss Colebrook, - mondá hervatag modorában, s a mint az ablaknál engem megpillantott, csakis nekem szóló kenetteljes áhitattal ismétlé: - Imádkozni, mr. Lefrank.

- Azonnal követjük önt, miss Meadowcroft, mond Naomi.

- Nem akarom önöket háborgatni, miss Colebrook, - mely csipős válasszal szent papnők imakönyvével eltávozott. Naomi szívélyesen jött elém, s a kerten át, együtt mentünk a reggeliző szobába.

- Egy valami folyton nyugtalanít, - szólalt meg barátném újra, - Ugy-e bár, ön azt mondta, hogy Ambrosius és Silas magukra maradtak az udvar ajtajában.

- Ugy van, miss.

- Ha Silas elmondta a történeteket Ambrosiusnak!

E gondolat nekem is furta agyamat, de azért igyekeztem őt megnyugtatni.

- Mr. Jago kitért az utból, s távollétében egyesült erővel könnyen rendbehozhatjuk ez ügyet.

Naomi karomba ölté karját.

- Menjünk az imára - mondá, - Ambrosius is ott lesz, majd csak keritek valahogy alkalmat, hogy szólhatok vele.

De midőn beléptünk az étterembe, Ambrosiusnak és Silasnak se hire, se hamva. Tíz percnyi hasztalan várakozás után mr. Meadowcroft leányával fölolvastatta az imádságot. A miss egy megsértett nemes lélek hangján olvasott, ki a földön szenvedett méltatlanságokért az eget hívja bizonyosággul. Ezután hozzáláttunk a reggelihez, de a két testvér még most is hiányzott.

- Napról-napra rosszabbá fajulnak, - mondá miss Meadowcroft atyjára tekintve. Nem megmondtam előre?

Naomi azonnal közbevágott.

- Bizonyára valami dolguk akadt, nem jöhettek, nagybátyám. - Ön, ugy tudom, a farmot kívánta megtekinteni, mr. Lefrank, folytatá hozzám fordulva, jerünk gyorsan utánuk.

Már több mint két óra hosszat barangoltunk a farm szélében, hosszában, és sehol sem akadunk nyomukra! Végre a kis erdő szélén ott lebseltek egy-egy levágott fatörzsön ülve, komoly beszélgetésben.

Midőn észrevettek bennünket, Silas fölkelt és nem üdvözölve, nem is mentegetőzve, eltűnt az erdőben, miután bátyjának valamely fülébe sugott szavára csak annyit mormogott:

- Jól van, jól.

- Hallod-e, Ambrosius, ugy látszik titkolóztok előttünk? - mond Naomi szívélyes mosolylyal közeledve imádója felé. - Hallgatást parancsoltál talán Silasnak?

Ambrosius nagy dacosan gurított odébb egy mellette lazán heverő kő darabot. Meglepetésemre kedvenc botja sem kezében, sem mellette nem volt.

- Ha épen tudni akarod, hát dolgom van Silással, - viszonzá Naomi szeretetreméltó kérdésére.

Naomi asszony módjára folytatta kérdezősködését, nem törődve az ingerült ifju kedvezőtlen fogadtatásával.

- Miért nem jöttetek az imára és a reggelihez? - kérdé végül.

- Nyakig vagyunk a dologgal, - válaszolá Ambrosius visszafojtott haraggal. - Aztán meg igen messze is jártunk.

- Elég rosszul tettétek, - mond Naomi. - Ilyesmi nem történt még, mióta itt vagyok.

- No hát megtörtént most. Ne félj, megérsz te még más dolgokat is.

Ambrosius hangjából minden férfi megértette volna, hogy itt kérdezősködésnek nincs többé helye. De női fül az ilyesre nem ügyel. Ha az asszonynak valami szívét nyomja, ki is mondja azt, s így tett Naomi is.

- Nem láttad ma reggel Jago Johnt? kérdé.

Ambrosius lappangó haragja hirtelen - miért ne mondhatnók - lobbort vetett.

- Hány kérdésre feleljek még? - fakadt ki hevesen. - Pap vagy te, hogy így gyóntatsz? Nem láttam; elvégeztem dolgomat, törődöm is én sokat mással. Nos, beéred ezzel?

És egy káromkodással bátyja után az erdőnek tartott. Naomi ragyogó szeme haragosan megvillant.

- Hogy merészel e faragatlan suhanc így szólni hozzám, mr. Lefrank! Hogy merészel! -

Néhány pillanatig hallgatott, s mire ismét folytatá, hangja, arcának kifejezése, egész lénye nem volt a régi.

- Mai napig ilyesmi nem fordult elő, sir. Valami nagy dolognak kellett történni. Nem ismerék Ambrosiusra - tökéletesen megváltozott. Nemde, föltűnt önnek is?

Ismét elkövettem mindent, hogy a jelenetet szebb színbe állítsam.

- Valami felingerelhette őt - mondtam. Minket, férfiakat néha a legcsekélyebb is kihoz sodrunkból. Tudom magamról. Engedjen csak kis időt neki, meg fogja bánni, bocsánatot kér, s minden rendén lesz megint.

Legjobb igyekezetem azonban bájos társnőmnél nem tette meg a kellő hatást. Nem sikerült őt megnyugtatnom. Visszaindultunk tehát a ház felé.

Ebédnél mind a két fiu megjelent. Atyjok, nézetem szerint tulságos szigoruan, megdorgálta őket elmaradásukért, mit a gyermekek szintén tulhajtott érzékenykedéssel fogadtak, az asztaltól is fölkeltek. Miss Meadowcroft keskeny ajaka körül ravasz, elégedett mosoly játszadozott. Először atyjára, azután a szoba tetejére nézve, szomoruan mondá:

- Imádkozzunk érettük!

Naomi ebéd végével azonnal eltűnt. Midőn ismét találkoztam vele, megint volt valami mondanója.

- Beszéltem Ambrosiussal, bocsánatot kért és kibékültünk, mr. Lefrank. - És mégis - mégis -

- Nos, mégis - miss Naomi?

- Nem a régi ember ő többé, sir. Tagadja bár, de én jól látom, hogy titkol előttem valamit.

A nap eltelet, beesteledett s én francia regényemhez menekültem. De figyelmemet még Dumas se tudta lekötöni. Magam se tudom, hol járt az eszem s mi okozta hallatlan nyugtalanságomat. Visszavágytam Angliába s esztelen vak gyűlölettel teltem el egész Morwik-farm iránt.

Az óra kilencet ütött s Jago John kivételével mindnyájan összegyülekeztünk a vacsorához. Estére visszavárták, s mr. Meadowcroft személyesen parancsolt egy negyedórai várakozást. De Jago John ekkor sem mutatkozott.

Az éj is leszállt, de a várva-várt csak nem jött. Miss Meadowcroft ajánlkozott, hogy virasztani fog s bevárja, míg hazaérkezik, mire Naomi oly tekintetet vetett feléje, melyről még én is kénytelen vagyok beismerni, hogy kissé gonosz volt.

Az éjet megint álmatlanul töltém, s napfölkeltével én is fölkeltem, hogy az üde reggeli levegőt élvezzem.

A lépcsőn miss Meadowcrofttal találkoztam, ki szobájába ment föl. Egyetlen őszbecsavadott fűrtje sem mozdult ki rendes helyéből, s a nyakig gombolt alak egyetlen redője el nem árulta, hogy az éjet átvirasztá.

- Visszatért már mr. Jago? - kérdém.

Miss Meadowcroft lassan rázta fejét és komoran összevont szemölde alól tekintett reám.

- Mindnyájan isten kezében vagyunk - mond kenetteljesen. Mr. Jagot ez éjjel valamely esemény Narrabeeben visszatartóztathatá.

Az étkezések rendes sora változatlan módon folyt le. Elérkezett a reggeli, el az ebéd, csak Jago John nem volt sehol. Mr. Meadowcroft tanácsot tartott leányával, s azt határozták, hogy be kell küldeni Narrabeebe tudakozódni. E küldetéssel egyik értelmesebb munkás bizatott meg.

E posta csak késő este tért vissza oly hirekkel, melyek mindnyájunkat megdöbbsentettek. Bejárta Narrabee összes fogadóit, üzleteit, minden irányban kutatott, tudakozódott - de siker nélkül. Jago Johnt senki nem látta. Mindenütt azt állíták, hogy Jago nem is volt a városban.

Összenéztünk, csak a két testvér ült látszólag közönyösen, egy sötét szögletben. Mind ezek után bizton lehetett következtetni, hogy Jago Johnt valami veszedelem érte.

HATODIK FEJEZET. A MÉSZÉGETŐ KEMENCE.

Mr. Meadowcroft szólalt meg ismét először.

- Valaki induljon John keresésére, mondá.

- Haladéktalanul, - tevé hozzá leánya.

Ambrosius hirtelen előtermett a sötét szögletből.

- Megyek én.

- Elkísérlek, - mond Silas szintén előkészülődve.

- Minek mennétek ketten, elég ha egyitek megy, dönté el mr. Meadowcroft tekintélylyel, - legalább egyelőre elég. Menj te Ambrosius. Öcsédre talán később lesz szükségünk. Ha valami szerencsétlenség történt - amitől isten őrizz - a kutatáshoz több oldalról is hozzá kell látnunk. Te Silas itt maradsz.

A két testvér együtt távozott a szobából, Ambrosius hogy összeszedkelődzék az utra, Silas hogy lovat nyergeljen bátyja alá. Így magamra hagyatva mr. Meadowcrofttal és leányával, kik mély aggodalmukat áhítatos megadás színe alá igyekeztek rejteni, a mint az illendőség engedte, szobámba menekültem. Midőn a lépcsőn fölhaladtam, az első emelet egyik ódivatu ablakmélyedésében félig elrejtőzve Naomit pillantottam meg.

Az én bátor kicsi kis barátnőm nagyon szomorú volt. Ambrosius nem bucsuzott el tőle a szokott szívélyes módon s Naomi lelkében még inkább meggyökerezett a hit, hogy Ambrosius titkol valamit előtte.

A következő napot mindnyájan feszült várakozással lestük, pedig az a titokra csak még átláthatlanabb homályt borított.

A paripát, melyen előtte való nap Ambrosius Narrabeebe nyargalt, az ottani vendéglő egyik szolgája hozta haza Ambrosius levelével, mely csak újabb aggodalmakat termelt számunkra. E szerint minden kutatás arra mutatott, hogy az eltűnt Jago egyáltalán nem is volt Narrabeeben. Az egyetlen föl kutatott hír is megbízhatatlan, harmadkézből eredt volt. Azt beszéltek ugyanis, hogy előtte való este láttak egy egyént a new-yorki vonalon kocsiba szállani, ki hajszálíg hasonlított Jago John személyleírásához.

Ambrosius tehát e nem sok alappal bíró hír nyomán elindult New-Yorkba, hogy a valóról meggyőződjenek.

E föltűnő eljárás nagy gyanút keltett bennem, kezdtem hinni, hogy csakugyan kellett valami komolynak történni.

E gyanút ugyan el nem árultam, de e pillanattól szent hitem volt, miszerint Jago John eltűnésének a legkomolyabb következményei lesznek.

És sejtelmem meg az nap megvalósult.

Épen elég idő volt arra, hogy az események híre a környéken is elterjedjen. A férfiak elleneséges indulatát úgy is ismerve, a szomszédok - bizonyára a jelen volt munkások révén - az ablakom alatt történt sajnálatraméltó összekoccanásról is értesültek.

Amerikában a közvélemény, mit sem törődve a következményekkel, szabadon nyilvánul, a közvélemény pedig e jelen esetben azt állítja, hogy az eltűnt férfiú valamely gaz csel áldozata s eltűnéseért az egyik - vagy épen mind a két Meadowcroft fiút tette felelőssé.

És a dolgok ilyenén észszerű fölfogását csak megerősíté a napközben elterjedt hír, hogy a Morwikban nem rég letelepedett bölcsész tudor azt álmodta, miszerint Jago John megöletett, s holtteste a farmon van elrejtve. Még mielőtt beesteledett, általános lón az óhaj, az álom valóságáról meggyőződést szerezni. Jago John holttestének kutatását a farmon nem csak a legközelebbi környék, hanem a város lakossága is parancsolólag követelte.

A helyzet ily borzasztó fordulatanál mr. Meadowcroft oly lelki erőt és erélyt tanusított, minőt én róla semmi esetre sem tettem volna föl.

- Fiaimban sok hiba van, nagyon sok hiba, ezt én tudom legjobban, - mondá. - Jago John iránt igaztalanok, hálátlanok voltak, nem tagadom. De sem Ambrosius, sem Silas nem gyilkos! Rajta hát, kutassatok! A történetek után most már én követelem, hogy megmentsem családom és nevem becsületét.

A szomszéd népség szaván fogta. A morwikei szakosztály nyomban megalakult, a souveraine nép bizottságokba gyűlt, szónokolt, illetékes egyéneket választott a közérdekeket megőrzendő s a kutatás még az nap megkezdődött.

Bármily nevetséges volt is e formaszertlen eljárás törvényes szempontból, meg kell adni, hogy e csudálatos nép ép oly szigorú kötelességérzettel és komolysággal üzte azt, mintha a legfelsőbb törvényszék megbízása vezérelné.

Naomi a családot ért balesetet ép oly nyugodt elszántsággal fogadta, mint nagybátyja.

E lány bátorsága a helyzet komolyságával növekedett. Csak is Ambrosius nyugtalanítá!

- Vissza kellett volna térnie, - mondá nekem, az emberek elég rosszak itt, hogy elmaradását vétke beismerésének tudják be.

És Naominak igaza volt.

A nép jelen hangulatában Ambrosius távollétét gyanus szemmel nézte.

- Ha kegyed tudná, hol található Ambrosius, sürgönyöznünk kellene New-Yorkba, - jegyzém meg.

- Azt tudom, melyik vendéglőbe szállnak rendesen a Meadowcroftok, - viszonzá. - Atyám halála után engem is oda utasítottak, hol be kellett várnom miss Meadowcroftot, míg Morwikba szállithatott.

A nevezett szállodába akartunk tehát sürgönyözni. Én épen a sürgönyt irtam, Naomi pedig vállamon keresztül nézte, midőn mögöttünk egy idegen hang megszólalt s fölriasztott bennünket.

- Aha, ez hát lakcime, - mondá. - Már ugyanis a legnagyobb zavarban voltunk.

A beszélő előttem teljesen ismeretlen volt, de Naomi azt mondá, egyik szomszédjuk.

- Mire kell önöknek Ambrosius lakcime? kérdé Naomi keményen.

- Azt hiszem, miss, már nyomára akadtunk Jago John földi maradványainak, - viszonzá a férfit. - Silas már elfogott, még csak Ambrosiusra van szükségünk, mert a gyilkosság gyanuja kettőjőkre súlyosodik.

- Ez hazugság, gyalázatos hazugság, - kiáltá ingerülten Naomi.

A férfit felém fordult.

- Vezesse be sir a miszt e szobába, hadd győződjek meg saját szemével.

Mindhárman a mellékszobába léptünk.

Az egyik szögletben ott ült megtörve mr. Meadowcroft, mellette leánya, atyja kezét kezében tartá, míg megkövült vonásain könnyek peregtek lassan alá. Velök szemben, az ablakdeszkán Silas gunyasztott. Réveteg tekintete és lomhán alácsüggő karjai világosan hirdették benső aggodalmát. Néhányan, kik a kutatásban részt vettek, mellette ülve őrizték őt. A szobába tódult idegen csapat azonban a középén álló asztal körül tolongott. Amint Naomival közeledtünk, helyet engedtek, hogy láthassuk az asztalon heverő tárgyakat.

Számtalan különböző tárgy között egy halom összeégett csont emelkedett ki egy kés, két ércgomb és egy félig összeégett bunkósbottal egyetemben.

A kést a munkások Jago John késének vallották, melyet mindig vele szokott hordani, s mellyel minapában Silas kezét megsebezé. A gombokat illetőleg még Naomi is kénytelen volt elismerni, hogy ugyanazok, melyeknek sajátságos cífrázatát Jago John kabátján annyiszor megbámulta, a botot pedig csodálatos faragású fogantyujáról nem volt nehéz felismerni.

Ugyanaz a sulyos bükkfa bunkó volt ez, melyet Silas kezéből kivettem s Ambrosiusnak adtam át, ki mint tulajdonát követelte.

Kérdősködésemre azt felelték, hogy a csontok, kés, gomb és bunkó egy halomban találtatott a farm egyik használatban lévő mészégető kemencéjében.

- Rosz fordulat, ugy-e bár, sugá Naomi halkán, a mint az asztaltól visszatértünk.

Kegyetlenség lett volna őt hitegetni e pillanatban.

- Ugy van, - suttogám szintén, - nagyon rossz fordulat.

A vizsgálóbizottság a legszigorubb rendben folytatta teendőit. A békebirónál megtétetett a szükséges jelentés, s ez kiadta az elfogatási parancsot. Silas még ugyanazon éjjel fogságba került, míg egy hivatalnok utnak indított New-York felé Ambrosius elfogatása végett.

Részemről elköttem mindent, a mivel a családnak hasznára lehettem. Mr. Meadowcroft és leányának néma beleegyezése folytán Narrabeebe siettem, hogy védőül megnyerjem a városka legelőkelőbb ügyvédjét.

Midőn ez megtörtént, nem volt mit tennünk, mint bevárni Ambrosius megérkezését és az azonnal foganatba veendő kihallgatást.

Nem kísérem meg ecsetelni a hangulatot, mely e várakozásteljes napok alatt a házban uralkodott, csak annyit jegyzek meg, hogy Naomi magatartása újra meggyőzött a lányka acél jelleméről. Ekkor még nem voltam tisztában érzelmeimmel, de ma hiszem, hogy Ambrosiust e napok alatt kezdtem mennyasszonyáért irigyelni.

Két nap mulva megtörtént az előzetes vizsgálat. Ambrosius és Silas, Jago John meggyilkolásával vádoltatott. Engem megidéztek, mint tanut; Naomit saját kérelmére magammal vittem, s az egész tárgyalás alatt nem távoztam a szegény lányka mellől. Ugy szintén beteg házigazdám és leánya is jelen volt a tárgyaláson.

Ez volt eredménye pihenést kereső utamnak túl az oceánon, mintha a körülmények megakarták volna cáfolni abbeli elhamarkodott ítéletemet, hogy itt egyhangu unalmas élet vár reám.

HETEDIK FEJEZET. A VÉDELEM.

A mint a tanácstermen keresztül, a számunkra kijelölt ülésekhez mentünk, azon emelvény előtt kellett elhaladnunk, hol a foglyok állottak.

Silas ránk se ügyelt, Ambrosius azonban szívélyesen integetett, kezét utóbb az előtte huzódó korlátra téve. Naomi épen fölérte a korlátot, s elhaladtában megragadta az ifju kezét.

- Tudom, hogy ártatlan vagy, - suttogá, s midőn engem helyünkre követett, bátorító pillantást vetett feléje.

Ambrosius egy pillanatra se veszté el önuralmát. Megengedem, hogy nem volt igazam, de én ezt rossz jelnek tartottam.

Ahogy a dolgok alakultak, minden a vádlottak ellen fordult.

Ambrosius és Silas azzal vádoltatott, hogy Jago Johnt a bunkós bottal vagy valamely más fegyverrel meggyilkolták, s testét megsemmisítendő, az égő mészbe dobták. Bizonyítékul az elhunyt kése szolgált, melyet Jago soha nem hagyott el, és azt a néhány ércgombot, mely John sajátjának ismertetett. Mind ebből azt következtették, hogy a mész égető ereje csak e tárgyakon és néhány erősebb csontrészen nem fogott.

És midőn az orvosok véleménye is, mely e csontokat emberi tagoknak vallotta, megerősíté ez állítást, kerekedett a vádból bizonyíték, mely szerint az eltűnt Jagot a két testvér gyilkolta meg, s hogy vétküket elrejtésük, hajították az égő kemencébe.

A tanuvallomások a két testvér és az elhunyt közt folyt ellenségeskedést, a fenyegetőzéseket, a megújuló viszályokat, melyek közbotrány tárgya voltak a vidéken, s melyek közül az egyik ütlegekkel végződött - mindezek egybevágtak.

Az ablakom alatt lefolyt kárhozatos jelenet s az a körülmény, hogy az elégett testrészek közt ama bunkó is ott találtatott, melyet közvetlen az összekapás előtt adtam át Ambrosiusnak, még egy sereg megbízható tanuvallomással egyetemben, ijesztőn biztos módon vezetett az ítéletre.

Mialatt a vád mind súlyosabban, súlyosabban nehezedett az ifjakra, figyelemmel kísértem magatartásukat. Ambrosius legalább külsőleg még mindig megőrizé hidegvérűségét, de mily másként állt Silassal. Halálsápadt arca, a korlátot görcsösen átkaroló csontos keze, rémült tekintete, a mint egy-egy uj tanut megpillantott, a leggyávább rémületet árult el. A közönség azonnal kimondta fejére az ítéletet; a közvélemény szerint már bevallá nagy bűnét.

A védő számára a kihallgatás alatt csak is a csontrészek nyujtottak némi biztatót.

Midőn ugyanis az orvosok szigoruan megkérdeztettek, ezek nagyrésze kinyilatkoztatá, hogy az eljárás kissé elhamarkodott volt, mert nem lehetetlen, hogy e csontok állati és nem emberi testrészek.

Az elnök tehát új vizsgálatot rendelt el, s több szakférfiut kért egybehivatni.

Igy végződött az előzetes kihallgatás, minek után a foglyok visszavezettettek börtönükbe.

Silas a kihallgatás végén már annyira meg volt törve, hogy két embernek kellett őt kivezetni a teremből. Ambrosius, mielőtt börtönőrért követte, kihajolt a korláton, hogy Naomival szóljon néhány szót.

- Várj csak, mig reám kerül a sor! majd beszélek én! - suttogá bizalmasan.

Naomi gyengéden csókot vetett utána kezével, azután könnyes szemmel felém fordult.

- Miért nem engedik most mindjárt szólani? - kérdé. - Hisz Ambrosius ártatlansága a napnál is világosabb. Valóban gyalázat őt visszahurcolni börtönébe. Nemde, ön is egy nézetten van velem, sir?

Ha őszinte akartam volna lenni, úgy be kellett volna vallanom, hogy Ambrosius szerintem nem bizonyított be semmit, csak azt, hogy a végzet nem mindennapi önuralommal áldotta meg.

De hogy mondhattam volna ezt kis barátnőmnek; igyekeztem figyelmét vőlegénye ártatlanságáról elterelni azzal az ajánlattal, hogy holnapra engedélyt eszközölök ki számára Ambrosiust meglátogathatni.

Könnyeit azonnal letörlé, s jutalmam egy gyengéd, szivélyes kézszerítés volt.

- Ó, mily jó ember ön! - fakadt ki az amerikai őszinteség. - Ha ön valaha megházasodik, nejének bizonyára nem lesz oka megbánni igen szavát. -

Mr. Meadowcroft egész uton következetesen hallgatott, míg mi két oldalt gyalog kocsija mellett lépdeltünk. Eddigi bizalma és erélye a kihallgatás folyamában fölhalmozódó gyanus jelek alatt megtörni látszott. Leánya megdermedt részvétét Naomi iránt csak is homályosan, bibliai mondatokban fejezte ki, melyeknek ha volt is értelme, csak azt mondták, hogy ő mindezt előre látta, s hogy neki csak az esik legfájdalmasabban, hogy Jago John lelke készületlenül költözött át a másvilágra.

Másnap már kezemben volt a látogatási engedély.

Ambrosius még mindig tele volt reményekkel, hogy a törvényes vizsgálatnak kedvező sikere leend s ép oly készséggel sietett történetét elmondani, mint mily készséggel hallgatta azt Naomi.

A fogház felügyelő, ki e látogatásnál természetesen nem hiányzott, figyelmeztette őt, hogy mind az, mit mondani fog, jegyzőkönyvbe kerül, s a bíróság előtt esetleg ellene fordíthatik.

- Isten nevében, följegyezheti sir, - viszonzá Ambrosius. - Nincs mitől tartanom, tiszta igazság minden szavam.

Ezzel Naomihoz fordult, s rákezdett elbeszélésére, melyet én lehetőleg hiven igyekezem visszaadni.

- Először is egy vallomással kell kezdenem, angyalom. Midőn mr. Lefrank azon bizonyos reggelen magunkra hagyott, megkérdeztem Silastól, hogy jutott botom Lefrank kezébe. - Erre Silas elbeszélte az ablak alatt esett szóváltást s azt, a mi arra okot adott.

Megvallom Naomi, féltékeny voltam, s rólad s Johnról a legroszabbat tettem föl.

Itt Naomi minden cifrázás nélkül félbeszakítá.

- Hát ezért beszéltél velem oly illetlenül az erdő szélén? kérdé.

- Ezért.

- S ezért mentél el Narrabeebe egyetlen árva szó nélkül?

- Nem tagadom.

- Ugy hát egyetlen szót se tovább, míg bocsánatot nem kérsz.

- Bocsáss meg kérlek.

- Mondd, hogy szégyenled eljárásodat.

- Még magam előtt is szégyenlem, - ismétlé Ambrosius töredelmesen.

- Így, most már folytathatod. Így már megelégszem.

És Ambrosius folytatá:

- Beszédbe mélyedve az erdő ellenkező részén levő tisztás felé tartottunk, s a gonoszok úgy akarták, hogy utunk a szénégető kemence előtt vezessen el. Amint a sarkon befordultunk, Jago Johnnal álltunk szemtől szemben, a mint Narrabee felé tartott. Megvallom, sokkal dühösebb voltam, hogyszem szó nélkül tovább engedtem volna. Véleményemet nyersen dobtam szeme közé, mit ő - valószínűleg még ekkor is ingerült lehetett - szintén durván viszonzott. Nem tagadom, botommal fenyegettem, de arra is megesküdhettem, hogy nem volt szándékom bántalmazni. Te tudhatod Silas kezéről, hogy Jago John a késeléssel mily kész azonnal. Ő nyugaton élt, hol a fegyver mindig kéznél van. Valószínűleg neki sem volt szándéka életemre törni, de hát tudhattam én ezt? Amint késével rám rohant, elhajítám botomat s Jagot megragadtam. Egyik kezemmel kicsavartam kezéből a kést, másikkal vén, silány kabátjának gallérjánál fogva úgy megráztam, hogy csontja is zörgött belé.

Kabátjából egy jó nagy darab kezeim közt maradt, s én először ezt, azután a kést hajítottam az égő mész közé; és ha Silas vissza nem tart, szentül hiszem, Jago John is utánuk repült volna. Silas azonban erősen tartott, mialatt így kiáltott Jagora:

- Hordja el magát szaporán, és vissza ne jöjjön, ha e mész között nem akar elpusztulni!

Egy pillanatig még nem mozdult Jago s rongyos kabátját összehuzva, ránk mereszté szemét. Ekkor fagyos, nyugodt hangon így szólt:

- A tréfából néha váratlanul komoly valóság lesz, mr. Silas. Ugy, ugy, engem nem látnak többé. Ezzel megfordult és eltűnt. Mint a sóbálvány úgy álltunk ott, s bámultunk egymásra.

- Csak nem hiszed el neki? kérdém.

- Hogy is ne! - viszonzá Silas - sokkal jobban bele van bolondulva Naomiba, semhogy vissza ne jöjné.

- De mi lelt Naomi?

Én is észrevettem, hogy Naomi Silas válaszában említésénél összeretent és elsápadt.

- Mi lelt volna? - viszonzá. - Silasnak semmi joga nevetem így meghurcolni. Folytasd. Mondott Silas még többet is?

- Mondott, még pedig mikor benézett a kemencébe, ezt:

- Miért hajítottad be azt a kést, Ambrosius?

- Tudja is az ember, mit miért tesz, ha elfutja a méreg, - mondám.

- Én ha neked lettem volna, nem teszem; fölséges egy darab!

- Nos aztán, ki mondja, hogy elveszett, - felelém bunkósbotomat fölmarkolva; s ezzel föl-másztam a kemence tetejére s elkezdtem abban kotorni, hogy legalább annyira kikotorhassam, hogy lapáttal, vagy efélével kivehető legyen. - Add csak ide kezedet, - kiáltottam Silasra, hadd hajolok előbbre, úgy mindjárt meg lesz. - De biz az még sem sikerült, a kés is ott veszett, meg magam is majdnem az égő mész közé buktam. Azt hiszem, a gőz egészen elkábíthatott. Csak annyit tudok, hogy elszédültem, botomat beejtém a kemencébe s ha Silas vissza nem ránt, magam is utána esem.

- Ugyan hagyd el már, mond Silas. Ha meg nem kaplak, mégis csak Jago John kése lesz halálod.

És ezzel Silas elvonszolt, s mi megindultunk az erdő felé. Ahol veletek találkoztunk, kissé megpihentünk egy-egy fatörzsön. Jago Johnról beszéltünk akkor is, s végre abban állapotunk meg, bevárjuk mihez kezd, s egyelőre elhallgatjuk az egész esetet. Tanácskozásunk közben leptél meg bennünket mr. Lefrankkal, s tökéletesen igazad volt, mikor azt hitted, hogy előtted titkolunk valamit. Most már tudod a titkot.

Itt Ambrosius elhallgatott s én fölhasználva az alkalmat, egy kérdést - az elsőt az egész idő alatt, - intéztem hozzá.

- Félték önök már akkor is a bevádoltatástól? - kérdém.

- Eszünk ágában se volt, - viszonzá Ambrosius. - Hogy is képzelhettük volna, hogy a szomszédok a kemencét kikutatják s ilyesmit föltegyenek rólunk? Mi mástól nem féltünk, csak attól, hogy atyánk, ha megtudja a dolgot, még inkább elfordítja szivét tőlünk. Én még Silasnál is jobban a titoktartás mellett voltam, mert nekem nem csak atyámra, hanem Naomira is kellett gondolnom. Tegye csak magát helyembe sir, s be fogja látni, hogy ha Jago John vissza nem tér, s kitudódik, hogy miattam távozott, nem valami irigylendő élet várt reám.

Ez elbeszélése bizonyára megmagyarázta Ambrosius magaviseletét, de nekem még ez sem volt elég.

- Ön tehát azt hiszi, - folytatám kérdezősködésemet, - hogy Jago beváltá fenyegetését, s e pillanatban valahol élve rejtőzik?

- Hogy ne hinném, - mond Ambrosius.

- Meg vagyok győződve, - tevé hozzá Naomi.

- Eszerint azt is hiszi, hogy New-York felé látták volna elutazni?

- Tökéletesen, sőt abban is bizonyos vagyok, hogy már nyomán is voltam. Nagy érdeemben volt fölhalálni, s föl is találok, ha New-Yorkban hagynak.

Naomira tekintetem.

- Én is azt hiszem, - mondá. - Jago John készakarva rejtőzik.

- Azt hiszi kegyed, hogy fél Silastól és Ambrosiustól?

Naomi habozott.

- Az is meglehet, - mondá sajtáságos hangsúlyozással.

- De kegyed nem tartja valószínűnek.

A lányka ismét habozott. Én folytattam.

- Vagy talán más oka is lehet eltűnésének?

- Nem mondhatom meg, - viszonzá szemét lesütve, makacs, majdnem dacos kifejezéssel.

Ekkor Ambrosiushoz fordultam.

- Van még valami közlendője? - kérdém.

- Nincs. Amit tudok, elmondtam.

Én fölálltam, hogy tanácskozzam az ügyünk részére megnyert ügyvéddel. Ő segített kieszközölni e látogatást is, hová elkísért bennünket. Ambrosius elbeszélése alatt egy szögletbe húzódt s onnét vizsgálta a hatást, melyet ez elbeszélés a fogházfelügyelőre és reám gyakorolt.

- Hiszi ön, hogy ez védelműl használhat? - kérdém.

- Csak is ez, mr. Lefrank. Magunk közt, mondja, mit tart a dolgról?
- Azt, hogy okvetlen az esküdtszék elé kerülnek.
- Mint gyilkossággal vádoltak?
- Ugy van.

NYOLCADIK FEJEZET. A VALLOMÁS.

Az ügyvéd kérdéseire legjobb meggyőződésem szerint feleltem. Ambrosius történetét költöttnek tartottam, még pedig otromba koholmánynak, melyet a tanuvallomásokból kiviláglott egyszerű tényállást fölforgatni remélte.

E nézetemet Naomi miatt lelkem mélyéből sajnáltam, s teljes szándékom volt a foglyok fölmentésébe helyezett bizalmát a legközelebbi kihallgatáskor megingatni.

A kihallgatás napja elérkezett.

A törvényszéki terembe ma is együtt látogattunk el Naomival; mr. Meadowcroft egészsége ma nem engedte elhagyni a házat, lánya azonban megjelent. Egyedül jött s egymagában, elkülönítve foglalt helyet.

Mai megjelenésénél Silas sokkal bátrabbnak látszott, mint először, sőt bátrabbnak mint bátyja, Ambrosius. Ujabb tanuk nem jelentkeztek. Az ülés az elégett csontokat illető orvosi vélemény közzétételével nyílt meg s bizonyos fokig a győzelem részünkre látszott hajolni; ugyanis az orvosokat szétágazó véleményre kényszerítettük. Hárman kinyilatkoztatták, hogy határozottan nem állithatnak semmit, a másik kettő még tovább ment s azt mondá, hogy a csontok nem emberi, hanem állati csontok.

Ez előnyös körülményt a mennyire lehetett kizsákmányoltuk, azután Meadowcroft Ambrosius elbeszélésének alapján megindítottuk a védelmet.

Tanukat mi természetesen nem állithattunk, s ez a körülmény-e vagy hogy védőügyvédünk is ugy vélekedett védence állításáról, mint én - elég az hozzá, hogy beszéde hatástalanul hangzott el. Tagadhatatlanul elkövetett mindent, de benső, komoly meggyőződés nem támogatta.

Midőn ügyvédünk újra elfoglalta helyét, Naomi aggodalmasan tekintett reám. Megfogtam kezét, - jéghideg volt. A vádló arcán és magatartásából tisztán látta, hogy a védelem nem sikerült, de elszántan bevárta, míg az elnök kimondja az ítéletet. Előre tudtam, mit tart kötelességének, és valóban úgy történt. Naomi fejecskéje vállamra hanyatlott, midőn kimondta ama borzasztó szót, mely Ambrosiust és Silast gyilkosság miatt az esküdtszék elé utasítá.

Siettem Naomit a teremből friss levegőre vezetni. A mint a vádlottak padja előtt elhaladtunk, Ambrosius halálsápadtan tekintett utánunk; az elnök határozata ugy látszott, váratlanul érte. Öcscse, Silas ijedtében a börtönőr székére hanyatlott, s a gyáva pimasz ugy reszketett, mint egy elpáholta oktalan eb.

Miss Meadowcroft együtt tért haza velünk, egész uton egyetlen szóval meg nem törve a csendet. E szivtelen, zárkózott természet most is hü maradt magához, s magaviseletében semmi részvétet sem árult el.

Miután Naomi szobájába vonult, néhány pillanatra szemtől-szemben állottunk az agg hajadonnal, s nagy csodálkozásomra tapasztalnom kellett, hogy e látszólag szivtelen lény csak ugy Éva unokája, mint a többi, s ép ugy tud érezni és szenvedni, csakhogy a maga rideg módja szerint.

- Nemde ön ügyvéd, sir? - kérdé mellettem teremve, s kezét karomra téve.

- Az vagyok, miss.

- És van már tapasztalata?

- Amennyit tiz éves gyakorlat nyújtani képes. -

- Hiszi ön tehát, - itt azonban hirtelen elhallgatott, merev vonásai szelidebb kifejezést nyertek, s szemét lesütötte. - De nem, nem, - folytatá zavartan, - e sok nyomoruság egészen elkábitott, habár nem látszik is meg rajtam. Ne is ügyeljen reám.

És elfordult. Bizton vártam, hogy a kimondatlan kérdés előbb-utóbb kitör belőle - és nem csalódtam. Mint egy benső ösztön szavára, melynek ellentállani összes akarateréje nem volt elégséges - kissé tétovázva ugyan, de ismét visszatért hozzám.

- Hiszi ön sir, hogy Jago John él még?

E szavakat oly sietséggel ejté ki, mintha azok akarata ellenére lebbentek volna el ajkán.

- Nem hiszem, - viszonzám.

- Gondolja meg mit kellett Jago Johnnak kiállani fivéreimtől! Nem lehetséges-e, hogy a farmot hirtelen elhagyta? Nem fordult elő soha ilyesmi az ön ügyvédkedése alatt?

Mint imént, most is őszintén kijelentettem, hogy hasonló esetem nem volt.

Egy ideig nyilvánvaló kétségbeeséssel tekintett reám, azután szürkülő fejét lecsüggesztve, távozott. Kimenet láttam, amint szemét égre emelé e halk suttogással:

- A boszu engem illet, nem is hagyom veretlenül!

Ez volt Jago John engesztelő miséje, melyet a nő mondott el fölötte, ki szerette őt.

Midőn újra találkoztunk, a megkövült vonások már ott ültek arcán, miss Meadowcroft ismét a régi vala. Képes volt rendíthetlen nyugalommal ülni ott, mialatt a jogtudósok két fivérének borzasztó helyzetén tanácskoztak - előttük a bitófa lehetőségével.

Magamra maradva, Naomi kezdett nyugtalanítani. Föl tehát gyorsan hozzá, s ajtaján kopogva megkérdeztem, hogy érzi magát.

- Igyekezem hozzá szokni a borzasztó gondolathoz, mert mire ismét találkozunk, nem szeretném önt busítani - viszonzá üde, ifju hangján.

Lementem - lelkemben az ébredő gyanuval, hogy ez ifju amerikai lány nagyon is érdekel, s kezdtem taglalgatni, minő természetű? Miért csaltak szavai könnyeket szemembe?

Elsétáltam, elbolyongtam kissé egymagamban, hogy háborítlan egyedül lehessen gondolataimmal. Miért csengett fülemben hangja egész uton? Miért érzem most is gyöngye kézszorítását, mellyel megköszönte, amiért a tanácssteremből kivezettem?

Szentül elhatároztam, hogy mielőbb visszatérek Angliába.

Mire hazakerültem a farmba, beesteledett. Az előcsarnok lámpája még nem volt meggyújtva, s amint megálltam, hogy szemem a sötétséghez hozzá szokják, ügyvédünk hangja ütötte meg fülemet, ki valakivel igen komoly beszédben volt.

- Én nem tehetek róla, mond az ügyvéd. S mielőtt észrevettem, már kiragadta kezemből az iratot.

- Szeretné ön visszakapni? - kérdé miss Meadowcroft.

- Szükségtelen, csak másolat volt. Ha e papir boldogítja önt, ám tartsa meg. - Jó éjt, miss.

És ezzel az ügyvéd haza indultában, felém tartott. Megállítottam. Legyőzhetlen kíváncsiság szállt meg, tudni akartam a valót.

- Ki ragadta ki kezéből az iratot, sir? kérdém ajtóstól berohanva.

Az ügyvéd meglepetve rettent vissza; nem is álmodta, hogy ott legyek, s hivatása követelte szokásánál fogva most is, mielőtt felelt, jól megfontolta.

E rövid szünet alatt a csarnok tulsó végéről miss Meadowcroft ragadta magához a szót.

- Colebrook Naomi ragadta ki az iratot kezéből, - kiáltott át hozzám.

- Miféle iratot?

Mögöttem az ajtó nesztelenül föltárult, s Naomi az ő maga valóságában lépett a küszöbre.

- Mindent elmondok, - suttogá, - jöjjön velem.

A szobában csak egyetlen gyertya pislogott, alig világítva meg a lányka vonásait, de azért épen eleget láttam, hogy elutazásom tervét életemnek többi félrevetett terveihez hajtsam.

- Nagy isten! mi történt megint? - kiáltám.

Naomi átadta az ügyvéd kezéből kiragadott iratot.

Mint az ügyvéd emlité, egy másolat volt ez, másolata azon vallomásnak, melyet Silas a börtönbe visszavitele után vetett papírra. Jago John meggyilkolásával bátyját, Ambrosiust vádolja abban, s kinyilatkoztatja, hogy kész esküt letenni, miszerint a tett elkövetését saját szemével látta.

Alig hihettem szememnek, s a vallomás utolsó szavait mégegyszer átolvasám.

„,- Hallottam hangjukat a szénégető kemencénél. Naomi hugunk miatt civódtak. Oda rohantam, hogy szétválasszam őket, de már későn. Láttam amint Ambrosius sulyos bunkós botjával kemény csapást mért az elhunyt fejére, úgy, hogy ez egy kukkot sem szólva, összerogyott. Én kezemet szivére tettem - már nem dobogott! Rémületemet ki nem mondhatom. Ambrosius azzal fenyegetett, hogy engem is agyon üt, ha egyetlen szóval elárulom valakinek. Ekkor fölkapta a holttestet, behajítá az égő mész közé, utána a botját is. Azután együtt elindultunk az erdő felé, s ott leültünk egy levágott fatörzsre. Itt főzte ki Ambrosius azt a historiát, amit el akartunk hitetni az esetre, ha a dolog kitudódik, s nekem, mintha leckét tanultam volna, többször el kellett mondanom előtte. Akkor is még ezzel bajlódtunk, mikor Naomi hugunk és mr. Lefrank reánk bukkantak. A többit ön is tudja. Esküszöm, hogy így történt. Saját jószántamból vallottam be, s csak azt bánom, hogy már rég nem tettem. Meadowcroft Silas.””

Letettem kezemből az iratot s Naomira néztem. Csodálatosan nyugodt volt, s szeméből rendíthetlen határozottság sugárzott. Ép oly határozottan, s szilárdan csengett hangja is, midőn megszólalt.

- Silas fölládozta bátyját, hogy magát megmentse. Vallomásának minden szavából gyávaság és kegyetlenség beszél. Ambrosius ártatlan s itt az ideje, hogy bebizonyítsuk.

- Kegyed feledi, - mondám, - hogy a bizonyíték ép most fordult ellenünk.

- Jago John él, s csak rejtőzik előlünk s ismerősei elől, - folytatá. - Legyen segítségemre, mr. Lefrank, hirlapok útján fogjuk föl kutatni.

Kimondhatlan fájdalommal fordultam el tőle, mert megvallom, azt hittem, a csapás, a fájdalom megzavarta eszt.

- Ön nem hiszi? - kérdé. - Zárja be kérem az ajtót.

Engedelmeskedtem.

Naomi leült, s mellette számomra is helyet mutatott.

- Foglaljon helyet, - mondá. - Helytelen dolgot kell elkövetnem, de nem tehetek másként, meg kell szegnem szavamát. Ön emlékezik még nemde, arra a holdas-éjszakára, midőn a kert kavicsos útján vele találkoztam?

- Jago Johnnal?

- Vele. Nos, figyeljen. Elmondom önnek, mi történt akkor ott kettőnk között.

KILENCEDIK FEJEZET. NYILVÁNOS FELHÍVÁS.

Szótlatlanul vártam a titok megfejtését. Naomi bevezetésül egy kérdést intézett hozzám.

- Emlékezik még, ugy-e bár, a fogházban tett multkori látogatásunkra?

- Minden bizonynyal.

- Ambrosius említett valamit, a mit haszontalan öcsce rólam és Jago Johnról mondott. - Jut még eszébe mi volt az?

- Hogy ne jutna. Silas azt mondá: Jago John sokkal inkább bele van bolondulva Naomiba, semhogy vissza ne térne.

- Ugy van, ezt mondá, - felelé Naomi, midőn Silas szavait ismételém. - E megjegyzést hallva, összerázkódtam, ami azt hiszem az ön figyelmet sem kerülte el.

- Semmi esetre sem.

- És nem kérdezte önmagától, mit jelenthet az?

- Hogy ne kérdeztem volna!

- Nos, én elmondom. A mit Silas bátyja előtt Jago Johnról mondott, azt én úgy abban a pillanatban gondoltam magamban. Legtitkosabb gondolatomat hallva másnak ajakán, megrémített. Ugy van, Jago Johnt én üztem el a farmról - s csak én hívhatom vissza, s vissza is fogom hívni.

Volt valami beszédében, de méginkább modorában, ami hirtelen fölnyitá szememet.

- Már értem, miss, - mondám. - Jago John szerette kegyedet!

- Az örülésig, - mondá majdnem suttogva. - Az örülésig - ez az egyetlen helyes szó. Miután néhányszor föl s alá járkáltunk a kavicsos ösvényen, hirtelen féket vesztett, mintha megháborodott volna. Letérdelt előttem, ruhámat, lábamat csókolta, s hevesen zokogott. Nem tartozom épen a gyáva nők közé, s nem is emlékezem, hogy valaha férfitől félttem volna. De Jago John, megvallom, rémülettel, halálos félelemmel töltött el. Szivem hangosan dobogott, lábaim reszkettek. Kértem, könyörögtem, keljen föl, s hagyjon magamra. De nem tette, hanem továbbra is ott térdelt ruháimba kapaszkodva. Csak úgy ömlött szájából a szó, mint - jobb hasonlatot nem találok, - mint víz a kutból. Mint mondá, boldogsága, élete, földi és menybéli üdvössége s tudja jó isten mi minden még, függ egyetlen szavamtól.

Végre összeszedtem bátorságomat, s figyelmeztettem, hogy én Ambrosius jegyese vagyok.

„„Nem szégyenli bevallani, - mondám, - hogy más menyasszonyát szeretni merészli?!””

Ekkor más hurokat pengetett. Ambrosiust kezdte gyalázní. Ez kissé magamhoz térített. - Ruhámat kiszabadítám kezei közül s úgy szóltam hozzá, amint lelkemből fakadt.

„„Gyülölöm önt - mondám, - s ha nem volnék is Ambrosius jegyese, s ha örökre itthon felejténe is, az ön neje nem lennék soha, - soha! Ugy van, mr. Jago - én gyülölöm önt!””

Végre belátta, hogy komolyan szólok. Fölkelt s hirtelen csodálatosan nyugodtnak látszott.

- Elég, elég, - mondá, - kegyed megmérgezte életemet, mitsem várok többé tőle. - Büszkeségemet helyeztem a farmba és munkásságomba, elviseltem unokabátyjainak durva méltatlanságát, mr. Meadowcroft érdekeit saját érdekeim gyanánt tekintettem - és mindezt kegyedért! De most mindennek vége! Nincs itt többé maradásom. Nem fogok terhére lenni. - Ugy cselekszem, mint azok a néma teremtések, kik elrejtőznek egy zúgba meghalni. Csak egy kegyet

kérek még - ne tagadja meg. Ne tegyen a környék gunytárgyává. Ezt el nem viselném, már puszta gondolata is majdnem eszemet veszi. Igérje meg, soha élő lénynek el nem mondja mai beszélgetésünket, fogadja szentül annak, kinek életét földulta.

- Kivánságát teljesítém, - könyes szemmel hallgatást fogadtam. Sajátságos! Miután kijelentém előtte, hogy gyűlölöm - s lelkemből gyűlöltem is, - boldogtalansága könnyekre indított. Jó isten, mi balga teremtetések is vagyunk mi nők! Nem határtalan romlottóság-e ez sir, hogy szívünk így megesik minden szire-szóra a férfiakon? Ekkor kezét nyujtá.

„„Éljen boldogul, mindörökre!”” - mondá, és én lelkemből megsajnáltam.

„„Jó, kezét nyujtok én is - viszonzám, - de csak úgy, ha ön sem tagad meg egy ígéretet. Ne hagyja itt a farmot. Mi lenne bátyámból ön nélkül? Maradjon mr. John, legyünk jó barátok, s bocsásson meg és igyekezzék feledni.””

Jago John megígérte, - nem tudott ő tőlem megtagadni semmit, - s ígéretét másnap reggel ismét megújítá. Ugy van, s ha gyűlölöm is, igazságos akarok iránta lenni. Szent hitem, hogy becsületes szándékkal meg is akarta tartani ígéretét mig szemem előtt volt, de a mint magára maradt, a gonosz sarkantyuba vette s arra nógatta, hogy szegje meg szavát s hagyja itt a farmot mindenestől. Hadd akadok csak nyomára bujdokolásának, majd vissza szólítom, s fogadom istenem, hogy Ambrosiust kitisztázzuk a gyanuból, melyet gyalázatos öcsce háritott rá. Itt van toll és tinta. Irja meg csak a fölhívást kedves barátom, s pedig az én kedvemért tüstént, nyomban.

Hagytam Naomit megszakítás nélkül beszélni, hogy következtetéseit annál behatóbban vizsgálhassam. A mint a tollat kezembe nyomta, oly engedelmesen kezdtem leírni a fölhívást, mintha én is a nézetben volnék, hogy Jago John életben van. Ha más valakitől hallom ezt, bizonyára kereken szemébe mondom, hogy nem hiszem az egész dolgot. Ha a mészégető kemencénél semmi viszály nem esik, úgy én is hajlandó lettem volna hinni, hogy Jago John eltűnése összefüggésben van szerelmi csalódásával. Miért ne üzhette volna el csalódásának színhelyéről a nevetségessé tételnek ugyan az a beteges félelme, mely az ablakom alatt történt összekapás alkalmával annak kijelentésére ösztönzé, hogy Naomi előtte tökéletesen közönyös? De tőlem azt kívánni, hogy a történetek után elhiggyem Jago John életben lételetét, ugyan annyi volna, mint föltenni rólam, hogy Ambrosius elbeszélését készpénz gyanánt veszem.

Első pillanattól fogva kétkedtem benne, s e kételyem, nem tehetek róla, még ekkor sem oszlott el. Ha megkérdeztek volna, melyik vallomást tartom valószínűbbnek, Ambrosiusét, melyet saját védelmére elmondott, vagy azt-e, mellyel Silas bátyját vádolá, - bármily nehezemre esik is, az igazságot ez utóbbinak ítélem vala oda.

De hogy mondhattam volna ezt meg Naominak? Inkább megírok ötven felhívást a hirlapokba, semhogy ily bánatot okozzak neki. S ezt bizonyára senki nem tette volna, kinek oly drága volt ő, mint nekem.

A fölhívás, melynek a „Morwiki Merkur”-ban kellett megjelenni, körülbelül következőkép hangzott:

„GYILKOSSÁG!”

„Az Egyesült-Államok összes hirlapjai kéretnek annak közzétételére, hogy Meadowcroft Ambrosius és Meadowcroft Silas, Morwik-farmról, a morwiki grófságból a farmról és a környékről eltűnt Jago John meggyilkoltatásával vádoltatván, vizsgálati fogságban ülnek. Ki a nevezett Jago létezéséről valamit tud, közlésével két, hamis váddal terhelt ember életét menti meg. Jago körülbelül öt láb, négy hüvelyk magas, sovány alak; arcszine rendkívül sápadt; szeme sötét, villogó s nyugtalan; tömött fekete szakállt és bajuszt visel. Az egész jelenség vad és fantastikus.”

Rá irtam keltét és a címét s egy lovas legénnyel még ugyanazon este beküldöttük Narrabeebe, hogy a holnap szombati számban már benn legyen.

Midőn este elváltunk, Naomi már majdnem teljesen visszanyerte régi vidámságát. Mióta fölhívásunkat utban tudta a nyomda felé, szíve vérmes reményekkel telt el, annyira bizonyos volt a sikerben.

- Ön nem is tudja, mennyire megvigasztalt - mondá elválásunk előtt nyilt, szívélyes modorával. - A lapok mind átveszik s nem telik bele egy hét, hirt hallunk Jago Johnról.

Már szobája felé indult, de még egyszer visszafordulva, nagyon halkán suttogá:

- Silasnak ezt a vallomását soha meg nem bocsátom, és ha még valaha egy földél alatt élne Ambrosiussal - azt hiszem, képes volnék Ambrosiusról is lemondani.

Ezzel távozott. Utolsó szavai még az éj álmatlan óráiban is fülemben csengtek. Az, hogy e lemondásnak csak lehetősége is eszébe juthatott, szégyenelve be kell vallanom, bizonyos reményeket keltett bennem, melyek úgy titokban már szívembe lopóztak.

Másnap egy üzleti levelet kapok. Irodavezetőm kérdi, ha lehet-e reményük, hogy a legközelebbi törvényszéki ülészak megnyitására visszatérek?

Nem sokat fontolgattam.

- Visszatérésem idejét egyelőre lehetetlen meghatároznom, - felelém.

Mig irtam, Naomi is jelen volt a szobában. Mit szólt volna, ha most bevallom előtte a valót, hogy levelemért ő felelős?

TIZEDIK FEJEZET. A SHERIFF ÉS A FOGHÁZIGAZGATÓ.

Az idő kérdése most nagyon fontos dolog volt Morwik-farmon. Narrabeeben az esküdtszék hat hét múlva ül össze. Ez idő alatt semmi fontos sem történt. Jago Johnt illető fölszólításunkra kaptunk ugyan egy csomó haszontalan tudósítást, de olyat, mely utba igazított volna, egyet sem. Legcsekélyebb jel sem vezetett nyomára, s többé senki nem kételkedett a vád igazságában, hogy Jago John holtteste a mészégetőben semmisített meg. Meadowcroft Silas makacsul ragaszkodott borzasztó vallomásához, Ambrosius pedig határozottan megmaradt ártatlansága mellett, s ugyan azt ismételte, a mit először elmondott.

Időnként elkísértem Naomi a börtönbe. Midőn az első tárgyalás napja közelgett, úgy vettem észre, mintha szilárdsága kissé megingott volna. Egész lényé nyugtalan volt, s a legcsekélyebb dolog miatt sértve érezte magát s gyanakodott.

E változás nem volt szükségkép a büntudat jele, hanem igen természetes ideges izgatott hatása a bünper mielőbbi megkezdésének. Jegyesének e változása Naominak is föltűnt, de bár aggodalmát növelte, hitét nem ingatta meg.

Ez egész idő alatt, melyről most irok, az étkezéseket leszámítva, majdnem napok hosszát magam voltam a bájos amerikai lánykával. Miss Meadowcroft szobájának magánjában fürkészte a lapokat, ha nincs-e valamely tudósítás Jago Johnról; mr. Meadowcroft nem bocsátott mást magához, csak leányát, az orvost s néha-néha egy régi öreg barátját.

Később megtudtam, hogy Naomi e bizalmas napok alatt már fölismerte, minő érzelmeket ébresztett szivemben. De titkát gondosan megőrizé; testvéri ragaszkodást tanusított irántam s e biztos határvonalat egy hajszállal se lépte át.

Az ülések megkezdődtek.

A tanúk kihallgatása és Silas vallomásának megvizsgálása után, a per megindítása a következő hét első napjára tüzetett ki.

Naomit előkészítém az esküdtszék határozatára, s ő ez újabb csapást erős lélekkel fogadta.

- Ha ön még bele nem unt, úgy kérem, kísérvén el holnap ismét a börtönbe, - mondá. - Ambrosiusnak szüksége lesz egy kis vigasztalásra. - Egy pillanatig elhallgatott s az asztalon heverő nem rég érkezett levelet vizsgálgatta. - Még semmi tudósítás Jago Johnról! - folytatá. - Pedig minden lap átvette a hirdetést. Szent meggyőződésem volt, hogy rövid idő alatt hallunk felőle valamit.

- Kegyed még most is azt hiszi, hogy Jago él? - bátorkodtam kérdezni.

- Csak ép úgy, mint azelőtt, - viszonzá határozottan. - Vagy elrejtőzött valahol, - vagy pedig álruhában kujtorog. Nos, ha a per megkezdésekor se tudunk többet róla? - ha a jury -

Naomi itt borzadva hallgatott el. Az esküdtek ítéletének borzasztó következménye bizonyára a halál - a bitófa gyalázatos halála leend.

- Eleget vártuk már a tudósításokat, - kezdé újra Naomi, - most itt az ideje, hogy Jago John nyomait saját magunk keressük. A per kezdetéig még egy hetünk van. Ki segít nekem a kutatásban? Velem tart ön barátom, Lefrank?

Azt hiszem szükségtelen mondanom, mily készséggel ajánlkoztam, bár e kutatástól sem vártam semmit.

Megegyeztünk, hogy még az nap kieszközöljük a bebocsáttatást a börtönbe s mihelyt beszélünk Ambrosiussal, hozzáfogunk a célba vett kutatáshoz.

Hogy miként történjék az, sem én, sem Naomi még nem tudtuk. Legelőször is a rendőrséghez szándékoztunk fordulni, hogy legyen segélyünkre Jago John keresésében, a többit a körülményekre bízunk. Lehet-e ennél reménytelenebb tervet képzelni.

A körülmények mindjárt kezdetben ellenünk fordultak.

Mint eddig, most is engedélyt kértem, hogy meglátogathassuk a foglyokat, de ezuttal megtagadták, - most először, - pedig anélkül, hogy okát adták volna. Akárhányszor kérdeztem is, más választ nem kaptam, mint: „ma nem lehet.”

Naomi indítványára elmentünk a fogházba, hogy ott a felügyelőségtől fölvilágosítást kérjünk - de az is megtagadtatott.

A börtönőr, ki ma a külső kapunál állt őrt, Naomi számos tisztelői közé tartozott. E jó ember óvatos suttogással megfejté a talányt. A sheriff és a fogházigazgató csak imént tanácskoztak titkosan Ambrosiussal ennek cellájában; ők bocsátották ki a szigorú parancsot is, hogy az nap a fogolylyal kívülök senkinek beszélni nem szabad.

Mit jelentsen ez? Elámulva tértünk vissza a tanyára. Itt egyik nőcseléddel szóba állva, Naomi bizonyos felfedezésekre jutott.

A sheriff a család egyik régi barátjával már kora reggel itt járt és mr. Meadowcrofttal és leányával sokáig tanácskoztak. A sheriff a farmról egyenesen a fogházba s az igazgatóval Ambrosius cellájába sietett.

Titkos befolyást akartak-e Ambrosiusra gyakorolni? A külszin legalább ezt sejteté. Föltéve tehát, hogy e sejtélem alapos, az a kérdés: mi céljuk lehetett ezzel? Mit volt mit tennünk, mint várni nyugodtan.

Kíváncsiságunk csakhamar kielégítettett.

A következő nap eseményei nagyon is és nem várt módon fölnyiták szemeinket. Még mielőtt a dél elérkezett volna, szomszédaink bámulatba ejtő híreket hoztak a fogházból.

Meadowcroft Ambrosius saját maga bűnösnek vallotta magát, s elismerte, hogy ő Jago John gyilkosa! E vallomását az nap írta alá a sheriff és a fogházigazgató jelenlétében.

Az okmányt is láttam. Fölösleges ide igtatnom. A főtételt, mit Silas elmondott, ő is megerősíti azzal a módosítással, hogy a támadásra Jago John által ingereltetett úgy, hogy ennél fogva a törvény ellen elkövetett vétke nem orgyilkosságának, hanem agyonütésnek nevezhető. Az volt most már a kérdés, hogy vallomásában igaz szavakkal ecsetelte-e a mészégető kemence történetét, vagy hogy a fogházigazgató adta a család kezébe e kétségbeesett fegyvert, hogy a foglyot a bitófa gyalázatos végétől megszabadítsa? A sheriff, valamint az igazgató törhetlenül hallgattak mind addig, mignem a tárgyalásnál törvényes fölshólitásra beszélni voltak kénytelenek.

Ki adja tudtára Naominak a legszomorúbbat, a mi csak érhetette? Szivem, titkos szerelmével, határozottan ellenszegült a gondolatnak, hogy én legyek az, ki Meadowcroft Ambrosius aljasságát jegyesével tudassa, vagy talán a családnak valamely tagja már meg is vitte hírét a történeteknek? Védő ügyvédünk válaszolt - miss Meadowcroft volt a posta.

Ennek hallatára föllázadtam. Miss Meadowcroft volt az egész házban legkevésbé hivatva, ki a szegény lánnyal ilyenmü hirt kimélettel tudott volna közölni; a maga módjával ő bizonyára még sokkal borzasztóbbá tette azt.

Hasztalan kerestem Naomit mindenütt. Ő, ki számomra mindég látható volt, szándékosan elrejtőzött most előlem?

Önkénytelenül e gondolatom támadt, midőn hosszas, sikertelen kopogás után ajtajából ismét távoztam. Látni akartam őt minden áron, azért kis vártatva ismét fölsiettem. A folyosón találkoztunk, amint épen szobájából kilépett.

Vissza akart huzódni, de én megragadtam karját és nem bocsátám. Szabadon hagyott kezében tartott zsebkendőjével elfödte arcát, hogy ne lássam.

- Kegyed minap azt mondá, hogy megvigasztaltam, - szólitám meg szeliden. - Engedje meg, hogy most is vigasztalója lehessek.

Teljes erejéből szabadulni akart, s arcát még most is elforditá tőlem.

- Nem látja ön, hogy szégyenlek szeme elé kerülni? - mondá halkán, akadozva. - Bocsásson, bocsásson! -

De én minden áron meg akartam őt nyugtatni. Egyik ablakmélyedésbe vontam, s kijelentém, hogy várni fogok, míg lesz ereje szólani.

Naomi a székre dült s kezeit tördelé. Földre sütött tekintete még most is következetesen kerülte tekintetemet.

- Ó, - kiáltá. - Mily örült voltam! Ily vaknak lenni! Lehetséges-e, hogy valaha annyira lealázhattam magamat, hogy Ambrosiust tudtam szeretni? - Összerázkódott, midőn e gondolatát fenhangon elárulta, és arcán könnyei peregtek alá. - Ne vessen meg, mr. Lefrank, - tevé hozzá csöndesen.

Mindent elkövettem, hogy Ambrosius vallomását szebb színben tüntessem föl.

- Szilárd lelke megtörött, s a mit tett, - mondám - csak azért tette, mert lehetetlennek tartá ártatlanságának földerítését s talán a bitófától való félelmében.

Naomi fölugrott, hevesen toporzékolt lábával, arca lángolt a szégyenpirtól, s szemében nagy könnycseppek csillogtak.

- Egy szót se többet róla! - kiáltá szigoruan. - Ha nem is gyilkos, de hazug, gyáva, pimasz! Ezt, ezt szégyenlem legjobban! Mindörökre szakítottam vele, s ki nem ejtem többé nevét e világon soha.

Ezzel hevesen eltolt magától s az ajtó felé indult, de ott megállt, s mégegyszer visszatért. Következő hozzám intézett szavaiban lelke egész nemességében nyilvánult.

- Soha nem feledem, amit érettem tett, kedves barátom, Lefrank. De a nő helyzetemben mindenekelőtt nő marad, s ha úgy sértve érzi magát, mint én, ez fáj neki keservesen. Adja kezét. Isten önnel! - És mielőtt megakadályozhattam volna, megcsókolta kezemet s szobájába menekült.

Oda ültem arra helyre, hol előbb ő ült, s elálmadoztam a tekinteten, melyet rám vetett, midőn kezemet megcsókolta. És e mellett feledtem Ambrosiust, feledtem vallomását; el az egész bűnpert, hivatalos kötelességeimet és barátaimat otthon, Angliában. Itt ültem a magam alkotta légvárban, nem látva mást, nem gondolva másra, mint Naomi arcára, - ahogy utoljára reám tekintett!

TIZENEGYEDIK FEJEZET. KŐ REPÜL AZ ABLAKRA.

A per folyama alatt a farmbeli családot csak is miss Meadowcroft és én képviseltük, de mi külön-külön mentünk Narrabeebe. Mióta kijelentém, hogy én nem hiszek Jago John életben léteiben, miss Meadowcroft a szokásos „jó reggelt” és „jó éjszakát” kívánással egyetlen szót sem szólt hozzám.

Elbeszélésemben szándékosan kerültem a jogi részleteket, s most is csak a védelem módjának rövid vázolására szoritkozom.

Védelmünkben a foglyokat ismételten ártatlanoknak jelentettük; azután az előleges vizsgálat törvénytelenységét támadtuk meg, hivatkozva a régi angol törvényre, mely nem enged gyilkosságnak fölvenni addig semmi esetet, míg a meggyilkolt holtteste föl nem találtatott, vagy annak megsemmisítése be nem bizonyult. Az ily bizonyíték létezését pedig kereken tagadtuk.

Az esküdtek tanácskoztak, s elhatározták, hogy a per megindittatik.

Midőn a vallomások bizonyíték gyanánt tudattak be, mi ismét fölszólaltunk, állítva, hogy e vallomások a félelem vagy valamely helytelen befolyás gyümölcse lehetnek, amit az is bizonyít, hogy a két vallomás mellék körülményei ellenkeznek egymással.

Egész védelmünk különben ugyan az volt ma is, mint a kihallgatáskor a vizsgálóbíró előtt. Az esküdtek újra félrevonultak tanácskozni, és fölhozott okainkat újra elvetették. A vallomások pedig bizonyítékul elfogadtattak.

A vádló az ügy támogatására egy új tanuval lépett elő. Vallomását fölszöveges ismételnem. A szembesítésnél otrombán ellenmondott önmagának, s átláttuk, hogy esküje mit sem ér.

Az elnök az ügyet összeállította.

Az eredmény az lőn, hogy Ambrosiusnak kicsikart vallomása fontossággal nem birhat, s azért az elnök lelkükre kötötte az esküdteknek, hogy vizsgálják meg ujólag az egész ügyet, mielőtt itélnének.

A tanácskozás folyamában a védő-ügyvéd kideríté, hogy a sheriff és a fogházigazgató az atya tudtával és beleegyezésével értette meg Ambrosiussal, hogy helyzete lehető kétségbeesett, hogy családját csak is e vallomással mentheti meg a szégyentől, melyet az hozna reá, ha egyik tagja a bitófán hal meg, s hogy e vallomással a halálbüntetést élethossziglani fogságra változtathatja.

A mi Silast illeti, reá bizonyult, hogy midőn gyalázatosan reásütötte bátyjára a gyilkosság bélyegét, elméjét az ijedség megzavarta s nem volt betudható állapotban.

Hasztalan reméltük, hogy e pont az esküdtszéket a vallomások elvetésére indítandja, s még inkább csalódtunk, midőn kegyelemről álmadoztunk.

Egy órai tanácskozás után visszatértek a terembe s mindkét fogoly vétkesnek nyilvánítottak.

Midőn a szokásos forma szerint Ambrosius és Silas megkérdeztetett, hogy nincs-e kifogásuk az ítélet ellen, mindkettő ünnepélyesen erősíté ártatlanságát s bevallák, hogy nyilatkozatukat csak a félelem és a remény csikarta ki belőlük. De az esküdtszék e nyilatkozatot már számba nem vette s mindkettejükre kimondá a halálos ítéletet.

Midőn ismét visszatértem a tanyára, Naomit sehoh nem találtam. Miss Meadowcroft tudatta vele az ügy kimenetelét. Félóra mulva az egyik nőcseléd egy levelet hozott Naomi keze-írásával. A borítékban egy levél s egy kis papírszelet volt, melyre Naomi e néhány szót irta:

- Olvassa el e levelet az ég nevére, intézkedjék azonnal.

Fölszakítám a levelet. Egy new-yorki gentlemantól volt.

E levél írója, - mint állítja, csak tegnap olvasta a Jago Johnnét illető felhívást, még pedig véletlenül egy barátjánál, ki azt egy hírlapból kivágva a furcsaságok gyűjteményébe ragasztá. Ennek következtében ír most Morwik-farmba, hogy tudassa, miszerint ő látott oly egyént, ki a leírásnak tökéletesen megfelel, csak hogy más néven a Jersey City egyik üzleti irodájában van alkalmazva. Miután posta indulás előtt még volt annyi ideje, hogy még egyszer megtekintse az egyént, visszatért tehát és nagy bámulatára tapasztalni kellett, hogy az már nem volt az üzletben. Főnöke el is küldött lakására, de ott azt felelték, hogy reggeli után, midőn a hírlapokat átolvasta, rögtön csomagolt, kifizette házbérét és odébb állott, hogy hova, nem tudni.

Midőn e sorokat olvastam, késő este volt. Maradt tehát elég időm meghányi-vetni a dolgokat, mielőtt valamihez foghattunk volna.

Föltéve, hogy e levél nem misztifikáció, s hogy Naomi állítása Jago John távozásának okát illetőleg, nem tévedésen alapszik, eszélyesebbnek tartottam kutatásunkkal csakis Narrabee és környékére szoritkozni.

Jago John a vádat és a per kimenetelét bizonyára csak a reggelinél olvasott hírlapokból tudta meg. Az emberi természetről gyűjtött tapasztalataim nyomán bizton hittem, hogy ily körülmények között Naomi iránti szerelme visszahozza őt Narrabeebe. De még más is. Szintén tapasztalataim nyomán indulva - fájdalom be kell ismernem - bizonyosra vettem, hogy Jago, Ambrosius válságos helyzetét fölhasználva, nem mulasztja el Naomit szerelmének elfogadására kényszeríteni. Titkos eltűnése a farmról elég bizonyossága annak, miszerint az abból származó veszedelemmel mit sem törődik. Nagyon is hihető tehát, hogy durva lelkével nem áll titkon ismét Naomihoz közelíteni s unokabátyjai életének váltságául kezének elfogadását tüzi ki.

Hosszas gondolkodás után e végeredménynél állapotam meg. Naomi kedvéért elhatározám, hogy végére járok a dolognak, bár én még e levél után sem hihettem, hogy Jago John életben legyen. Bár mint forgattam is, e tudósítást nem tekinthettem másnak, mint szivtelen, méltatlan tréfának.

Álmadozásomból az előcsarnok nagy órájának verése térített magamhoz. Megszámláltam az ütések. Éjfél volt.

Fölkeltem, hogy szobámba induljak. A farm többi lakói már több mint egy órája lenyugodtak. Az egész házban mély csönd uralkodott. - A szobán nesztelenül végig menve, önkénytelenül kinyitám az ablakot, hogy kitekintsek, a kellemes éjszakába. Ragyogó holdvilág tüzött szemembe - ugyan olyan, mint ama végzetes éjszakán, midőn Jago John és Naomi a kert ösvényén találkoztak.

Gyertyám egy mellékasztalon állt s épen meg akartam gyujtani, hogy távozzam, midőn az ajtó föltárult s Naomi állt előttem a maga valóságában.

Midőn első meglepetésemből felocsudtam, Naomi izgatott tekintetén s halálsápadt arcán azonnal láttam, hogy valami fontos dolognak kellett történni. - Vállára bő köpeny volt vetve, fején fehér keszkenő. Haja rendetlenségben, s egész lényén meglátszott, hogy csak imént ugorhatott ki ijedten ágyából.

- Mi történt? - kérdém elébe siettemben.

Naomi reszketve az izgatottságtól, karomba kapaszkodott.

- Jago John! - suttogá.

Azt gondoltam természetesen, hogy álmodott.

- Hol? kérdém.

- A hátulsó udvarban, ablakom alatt, - viszonzá.

A dolog sokkal komolyabb volt, semhogy kicsinyes illemszabályokra gondoltunk volna.

- Kérem, hadd látom én is, - mondtam.

- Ép önért jöttem, - viszonzá az ő nyílt modorával. - Kövessen föl szobámba.

Naomi szobája az első emeleten volt s az egész házban az egyetlen szoba, melynek ablaka az udvarra nyílt. Utközben Naomi elmondá a történetet.

- Már lefeküdtem, - de még ébren valék, a mint ablakomra egy kő repült. - Hallgatóztam. - A csörömpölés ismétlődött. Meg voltam lepetve, de meg nem ijedtem. Fölkelek s az ablakhoz szaladok, hogy lássam, mi történik. És mit kell látnom? Jago John állt ott a holdvilágban ablakomra meredt tekintettel.

- Meglátta kegyedet?

- Meg. Kért jöjjen le, valami fontos mondanivalója van.

- És kegyed felelt neki?

- Amint kissé magamhoz tértem, azt mondtam, várjon egy pillanatig s azután lerohantam önhöz. Mit tegyek?

- Hadd látom előbb Jagot, csak azután szólhatok.

És fölmentünk Naomi szobájába. A függöny mögül óvatosan kitekinték.

Ott állt Jago testestől-lelkestől. Szakálla, bajusza leborotválva, haja lenyirva kurtára.

De az a vad, sötét szempár, szikár vézna alakjának sajátságos mozdulatai mit sem változtak, azok a mozdulatok, melyek újra kihoztak sodromból, mialatt Naomit várva, lassan föl s alá járkált.

Oly szentül hittem, hogy Jago a halottak világában van, hogy első pillanatra majdnem erőt vett rajtam saját izgatottságom.

- Mit tegyek? kérdé ismételve Naomi.

- Nyitva van a tejeskamara ajtaja? - kérdezém.

- Nincs. De a fáskamara, tul a sarkon, nincs bezárva.

- Jó. Lépjen kegyed az ablakhoz, s mondja Jago Johnnak, hogy azonnal lent lesz.

A bátor lányka egy pillanatig sem habozva, ugy tón, mint mondtam.

Ha fénylő tekintete és járása nem türt kétséget, ugy hangja szintén bizonyítá azonosságát.

- Nagy jót tesz velem miss! - kiáltá föl az ablakra.

- Tartsa szóval ott, a hol most áll, mig én hátulról a fáskamarába nem kerültem. Ekkor adja okul, hogy a tejeskamra felől tart a fölfedezéstől, s csalja át a sarokra, hol én az ajtó mögül mindent hallhatok. -

Együtt távoztunk s némán váltunk el.

Naomi követte utasításaimat azzal a gyors felfogással, mely a nőket soha sem hagyja el, ha egy kis hadicselről van szó.

Alig voltam még néhány percig a fáskamrában, midőn Naomi hangját már az ajtó előtt hallottam.

Az első, mit megértettem, Jago titkos távozásának indokolása volt. - Büszkeségének kétszeres megsértését adta okul, először is Naomi megvető visszautasítását, másodszor azt a személyes bántalmat, melyet Ambrosius rajta elkövetett. Beismerte, hogy olvasta fölhevését, s az csak még inkább megerősíté abbeli szándékában, hogy továbbra is elrejtőzzék.

- Miután kinevettek, bántalmaztak s eltaszítottak, - folytatá a semmirekellő, - elégtételül szolgált a tudat, hogy bizonyos egyéneknek okuk van visszaóhajtani a megvetettet. És most kegyedtől függ, miss Naomi, minden, ittmaradásom s Ambrosius megmentése azáltal, hogy nyilvánosan bemutatom magamat.

- Mit ért ön ez alatt? - hallám Naomi szigorú hangját.

Jago halkán, suttogva beszélt, de mégis megérthetém.

- Igérje meg, hogy feleségem lesz, - mondá, - s holnap elmegyek a rendőrséghez, s bebizonyítom, hogy élek.

- És ha vonakodnám?

- Akkor ismét nyomomat vesztek, s elő sem jövök mind addig, míg Ambrosius az akasztófán nem függ.

- Elég aljas volna ön, Jago John, hogy ezt meg tudná tenni? - kérdé a lányka hangosabban.

- Ha merészel kiáltani - válaszolá, - oly igaz, minthogy az isten a mennyekben van, torkára forrasztom a szót. A sor most rajtam van, miss, s én nem vagyok az az ember, ki tréfát hagy magával üzni. Akar-e nőm lenni, vagy nem?

- Nem! - viszonzá Naomi hangosan és határozottan.

E pillanatban kitesztöttem az ajtót, s nyakon ragadtam ép akkor, midőn Naomira kezét emelt. De Jago John nem volt beteg, nem volt ideges, s kettőnk között ő volt az erősebb. Életemet Naomi mentette meg, midőn kiütötte kezéből a pisztolyt, melyet kiszabadított karjával zsebéből vont elő, s reám szegzett. A golyó levegőbe repült.

E pillanatban egyik lábamat mellém vettem meg: a lövés talpra kelté az egész házat, s míg segély érkezett, Naomi és én egyesült erővel lenyugözve tartottuk az alávalót.

TIZENKETTEDIK FEJEZET. A TÖRTÉNET VÉGE.

Jago John a rendőrséghez szállíttatott s másnap megállapított azonosságáa.

Ambrosius és Silas élete természetesen nem forgott veszélyben, már tudniillik, az emberi igazságszolgáltatást értve. Mielőtt azonban a két testvér mint ártatlanok, a börtönből elbocsátatnak, még többféle törvényes formaszerecsnek kell azt megelőzni.

E közbeeső idő alatt azonban oly dolgok történtek, melyeket említés nélkül nem hagyhatok, mielőtt történetemet befejezném.

Az öreg mr. Meadowcroft, kit a kiállott szenvedések végkép megtörtek, szívszélhűdés következtében hirtelen meghalt.

Végrendeletének egyik függeléke tökéletesen igazolta mind azt, miket Naomi miss Meadowcroftól, befolyásáról atyjára, s e befolyás céljáról nekem mondott.

Mr. Meadowcroft fiai számára csak egy bizonyos évi járulékot hagyományozott. A farm, minden hozzátartozókkal egyetemben leányát illette. Végül azon óhaját fejezi ki a végrendelező, hogy miss Meadowcroft „legdrágább barátjához, Jago Johnhoz menjen nőül.”

Morwik-farm örököse tehát e végrendelet hatalmával fölfegyverkezve, tudtára adta Naominak, hogy jelenléte a tanyán fölöslegessé vált.

Meg kell még emlitenem, hogy miss Meadowcroft kereken tagadta, hogy Jago John valaha Naomi kezét megkérte volna, vagy kikoszorúztatás esetére fenyegeté. Engem és Naomit vádolt, hogy mi Jagot csak megalázni akarjuk előtte, „e keservesen megsértett szegény ember” iránti gyűlöletünkéből, és mint Naomi, ép úgy megkaptam én is formaszerecsint kiutasításomat.

Szegény száműzöttek, utitáskával kezünkben, egyszerre léptünk az előcsarnokba.

- Együtt dobnak ki bennünket, mr. Lefrank, - mondá Naomi sajtárságos komikus mosolyával. Ön bizonyára visszatér Angliába, én pedig utána láthatok, hogy vergődöm tovább hazámban. Az Egyesült-Államokban a nőknek is jut elég állás, ha van barátjuk, ki pártfogolja. Hol találok én egy ily barátot?

Eljött az ideje, hogy szóljak.

- Én ajánlok kegyednek egy állást, miss, - viszonzám.

- Óh, hisz ez pompás, sir. Valamely távirdahivatalban, vagy más üzletben? - kérdé.

Kis amerikai barátnémat azzal leptem meg, hogy átöleltem, s az első csókot elcsattantottam ajakán.

- A hivatal az én ház-tűzhelyem mellett van, - mondám, - jövedelmem annyi, melyet kegyed észszerűen megkivánhat, s az állás, Naomi, ha nincs ellenére, hitvesi állás.

És most nincs több mondani valóm, minthogy ez utolsó jelenet óta sok, sok év repült már el, s hogy Naomit még ma is ép oly forrón szeretem, mint ama napon.

Mrs. Lefrank néhány hónappal egybekelésünk után egyik narrabeei barátnőjének irt s kérte, tudósítsa őt a farm eseményeiről. Az ő válaszából tudtuk meg, hogy Ambrosius és Silas kivándoroltak Uj-Seelandba, s hogy miss Meadowcroft méltóságteljesen egymagában kormányozza a farmot. Jago John vonakodott kezét elfogadni és ismét eltűnt, senki nem tudja hova, merre.

(Vége.)

